

BENCHMARK BELEIDSTERREIN SPORT

GEMEENTE VELDHOVEN | OKTOBER 2012

Bureau Duodecim

RAPPORT

Benchmark beleidsterrein sport

OPDRACHTGEVER

Gemeente Veldhoven
T.a.v. De heer R.J.C. Hulsbosch
Postbus 10101
5500 GA Veldhoven

AUTEUR

De heer M. Demper
demper@duodecim.nl

DATUM

9 oktober 2012

STATUS

Eindrapportage

KENMERK

B1737.89.R.2

COPYRIGHT

© Bureau Duodecim

Inhoudsopgave

	pagina
Hoofdstuk 1. Inleiding	1
1.1 Inleiding	1
1.2 Gemeenten	1
1.3 Totstandkoming rapportage	2
1.4 Leeswijzer	2
Hoofdstuk 2. Tarieven binnensportaccommodaties	3
2.1 Inleiding	3
2.2 Gymnastieklokaal	4
2.3 Sportzaal	5
2.4 Sporthal	5
2.5 Zwembad	6
Hoofdstuk 3. Tarieven binnensportaccommodaties	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Voetbal	8
3.3 Hockey	9
3.4 Korfbal	10
3.5 Tennis	11
3.6 Handbal	12
3.7 Honk- en softbal	12
3.8 Atletiek	13
Hoofdstuk 4. Subsidies	14
4.1 Inleiding	14
4.2 Subsidies	14
Hoofdstuk 5. Contributies sportverenigingen	18
5.1 Inleiding	18
5.2 Voetbal	20
5.3 Tennis	21
5.4 Hockey	23
5.5 Korfbal	24
5.6 Gymnastiek/turnen	25
5.7 Zwemmen	26

Hoofdstuk 6.	Financiële doorrekening	27
6.1	Inleiding	27
6.2	Financiële doorrekening	27
Hoofdstuk 7.	Sportvoorzieningenniveau	31
7.1	Inleiding	31
7.2	Binnensportaccommodaties	31
7.3	Buitensportaccommodaties	32
Hoofdstuk 8.	Gemeentelijke belastingdruk	35
8.1	Gemeentelijke belastingdruk	35
Hoofdstuk 9.	Conclusie	36
9.1	Tarieven	36
9.2	Subsidies	37
9.3	Contributies	37
9.4	Subsidie-inkomsten minus accommodatiekosten	37
9.5	Voorzieningenniveau	37
9.6	Belastingdruk	38
Bijlage 1.	Aantal inwoners gemeenten	39
Bijlage 2.	Overige tarieven	40
Bijlage 3.	Benchmark contributies	41
Bijlage 4.	Benchmark buitensportaccommodaties	53

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1 Inleiding

De gemeente Veldhoven wil inzicht verkrijgen in de verhouding tot omliggende gemeenten ten aanzien van een aantal aspecten binnen het beleidsterrein sport. In opdracht van de gemeente Veldhoven heeft Bureau Duodecim hiertoe een benchmark opgesteld waarin de volgende onderwerpen aanbod komen:

1. tarieven voor het gebruik van binnen- en buitensportaccommodaties;
2. subsidies die verstrekt worden aan sportverenigingen;
3. de hoogte van contributies;
4. sportvoorzieningenniveau;
5. belastingdruk.

In de voorliggende rapportage wordt deze benchmark gepresenteerd (prijspeil 2012).

1.2 Gemeenten

De benchmark omvat de gemeenten binnen een straal van circa 25 kilometer rondom Veldhoven (zie onderstaande kaart). In bijlage 1 is van iedere gemeente het aantal inwoners opgenomen. Hieruit blijkt dat alleen Eindhoven en Helmond meer inwoners hebben dan Veldhoven.

1. Eindhoven
2. Waalre
3. Eersel
4. Bladel
5. Reusel-de Mierden
6. Bergeijk
7. Valkenswaard
8. Heeze-Leende
9. Geldrop-Mierlo
10. Nuenen
11. Best
12. Son
13. Oirschot
14. Boxtel
15. Hilvarenbeek
16. Oisterwijk
17. St. Oedenrode
18. Laarbeek
19. Helmond
20. Cranendonk

1.3 Totstandkoming benchmark

Bureau Duodecim heeft bij de betrokken gemeenten de tarieven voor sportaccommodaties, de subsidiemogelijkheden voor sportverenigingen en het aantal binnensportaccommodaties opgevraagd. Voor de benchmark van contributies en de inventarisatie van buitensportaccommodaties is allereerst via de landelijke sportbonden een inventarisatie de sportverenigingen binnen de 20 omliggende gemeenten en de 6 takken van sport in kaart gebracht. In totaal omvat de benchmark 279 sportverenigingen. Alle sportverenigingen zijn opgenomen in bijlage 3. Vervolgens is onderzoek verricht naar de hoogte van de contributie en het aantal velden/banen bij deze sportverenigingen. Voor een belangrijk deel worden de contributies vermeld op de internetsites van de sportverenigingen. Daar waar dit niet werd vermeld, is contact opgenomen met de sportverenigingen. Van slechts een aantal sportverenigingen is de benodigde informatie niet verkregen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de tarieven van de binnensportaccommodaties. De tarieven van de buitensportaccommodaties zijn opgenomen in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de subsidiemogelijkheden voor sportvereniging. In hoofdstuk 5 wordt de benchmark van contributies gepresenteerd. In hoofdstuk 6 wordt inzicht geboden in het voorzieningen niveau en in hoofdstuk 7 in de gemeentelijke belastingdruk. Tot slot worden in hoofdstuk 8 de belangrijkste conclusies gepresenteerd.

Hoofdstuk 2. Tarieven binnensportaccommodaties

2.1 Inleiding

In de benchmark worden de volgende binnensportaccommodaties onderscheiden (b x l x h).

- Gymnastieklokaal (12 x 21 x 5,5).
- Sportzaal (22 x 28 x 7, is gelijk aan 2 gymnastieklokalen).
- Sporthal (24 x 44 x 7, is gelijk aan 3 gymnastieklokalen).
- Zwembad.

Opgemerkt dient te worden dat niet in iedere gemeente alle bovenstaande sportaccommodaties aanwezig zijn. Met name de kleinere gemeenten hebben een beperkter aanbod van sportaccommodaties. Voor zover aanwezig zijn voor ieder van de bovenstaande binnensportaccommodaties per gemeente de volgende tarieven geïnterpreteerd:

- verenigingstarief per uur (verenigingen uit de eigen gemeente, structureel gebruik);
- tarief voor overige gebruikers per uur (verenigingen van buiten de gemeente en overige gebruikers, incidenteel gebruik);
- voor wat betreft de zwembaden wordt het consumententarief voor recreatief bezoek (los kaartje, volwassene) gehanteerd.

De bovenstaande indeling in een verenigingstarief en een tarief voor overige gebruikers is landelijk de meest voorkomende en daarom het meest geschikt om te komen tot een vergelijking. Uit de opgestelde benchmark blijkt echter dat de differentiatie van tarieven per gemeente kan verschillen. Zo wordt in enkele gemeenten een kostendekkend/commercieel tarief gehanteerd voor overige gebruikers en in anderen gemeenten wordt gewoon één algemeen tarief gehanteerd ongeacht het type gebruik. Dit is van invloed op de gemiddelden die navolgend worden weergegeven. Het is dan ook van belang om de uitkomsten en gemiddelden als indicatief te beschouwen.

2.2 Gymnastieklokaal

Tabel 1. Tarieven gymnastieklokaal, sportzaal en sporthal (tarief per uur, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	Gymnastieklokaal		Sportzaal		Sporthal	
	Verenigings- tarief	Overig gebruik	Verenigings- tarief	Overig gebruik	Verenigings- tarief	Overig gebruik
Oirschot	6,20	6,20			33,75-38,70	33,75-38,70
Laarbeek	8,80	8,80			32,00	32,00
Eersel	9,21	14,23	18,49	28,50	27,00	34,15
Heeze-Leende	9,30	13,40			24,15	36,75
Hilvarenbeek	10,80	10,80			35,00	35,00
Bladel	10,90	15,06	21,80	30,12	32,70	45,18
Nuenen	11,50	11,50			45,00	45,00
Best	12,56	12,56	26,15	26,15	39,22	39,22
Veldhoven	13,15	16,45	**		46,55	58,20
Valkenswaard	13,27	13,27	23,92	23,92	27,96	27,96
Helmond	13,40	26,84	19,03	26,84	38,18	67,47
Bergeijk	13,50	*	24,00	*	31,50	*
Cranendonck	14,61	14,61			51,08	157,32
St. Oedenrode	15,50	31,00	32,00	64,00	32,00	64,00
Eindhoven	15,75	16,90	21,00	24,00	40,50	44,50
Boxtel	16,50	16,50	16,35	16,35	34,70	34,70
Oisterwijk	18,65	18,65			36,70	36,70
Reusel-De Mierden	14,55	14,55	22,10	22,10	43,65	43,65
Waalre	11,90	13,00	30,45	33,35	35,75	39,00
Geldrop-Mierlo	12,35	14,30			37,10	42,95
Son en Breugel			23,77	33,95	27,09	38,70

* Tarief vrijgelaten aan exploitant

** In Veldhoven zijn er twee sportzalen die verhuurd worden aan een tafeltennisvereniging (€ 2.913) respectievelijk een volleybalvereniging (€ 23.340). Vermelde tarieven zijn voor de huur van een kalenderjaar, exclusief uren van derden.

Het gemiddelde tarief voor verenigingsgebruik bedraagt € 12,62 per uur. Het tarief in Veldhoven ligt iets hoger: € 13,15 per uur (zie ook tabel 1). De tarieven voor een gymnastieklokaal variëren van € 6,20 (gemeente Oirschot) tot € 18,65 (gemeente Oisterwijk). De gemeente Son en Breugel heeft weliswaar 2 gymnastieklokelen binnen de gemeente, maar die worden niet door sportverenigingen gebruikt.

Er is sprake van een gemiddeld tarief voor overige gebruikers van € 15,19. In Veldhoven ligt het tarief hoger: € 16,45. 9 van de 19 gemeenten maken geen onderscheid in tarifiering naar het type gebruik en hanteren hetzelfde tarief. De gemeente Bergeijk heeft de tarieven voor overig gebruik vrijgelaten aan de exploitant (tarief is onbekend). De 10 overige gemeenten (waaronder Veldhoven) maken wel onderscheid in tarief naar type gebruik. In deze gemeenten ligt het gemiddelde tarief voor overig gebruik hoger: € 17,57. Dit betekent een gemiddelde opslag van 39% ten opzichte van het gemiddelde tarief voor verenigingsgebruik in deze gemeenten. In Veldhoven is er met het uurtarief voor overig gebruik van € 16,45 sprake van een opslag van 25% ten opzichte van het verenigingstarief. St. Oedenrode hanteert een opslag van 100% en heeft met € 31,00 ook het hoogste tarief voor overig gebruik.

2.3 Sportzaal

In 8 gemeenten is geen sportzaal aanwezig. Veldhoven kent twee sportzalen die verhuurd worden aan een tafeltennisvereniging respectievelijk een volleybalvereniging. Beide sportzalen zijn in beheer bij de betreffende verenigingen. Deze afwijkende situatie zorgt er voor dat de tarieven van Veldhoven niet vergelijkbaar zijn met de uurtarieven die elders worden gehanteerd.

2.4 Sporthal

Alle gemeenten hebben de beschikking over een sporthal. Het gemiddelde tarief voor verenigingsgebruik bedraagt € 35,92 per uur. Het tarief in Veldhoven ligt hoger: € 46,55. De tarieven voor een sporthal varieert van € 24,15 (gemeente Heeze-Leende) tot € 51,08 (gemeente Cranendonck).

17 gemeenten hebben zowel een gymnastieklokaal als een sporthal. Gemiddeld bedraagt het verenigingstarief van een sporthal 2,8 keer het verenigingstarief voor een gymnastieklokaal. In Oirschot lopen deze tarieven het meest uiteen (5,4 keer) en in St. Oedenrode en Oisterwijk is het verschil het kleinst (2,0 keer).

Voor overig gebruik van een sporthal geldt een gemiddeld tarief van € 47,81. In Veldhoven ligt dit tarief hoger: € 58,20. 10 van de 21 gemeenten maken geen onderscheid in tarifiering naar het type gebruik. De gemeente Bergeijk heeft de overige tarieven vrijgelaten aan de exploitant (tarief is onbekend). De 10 overige gemeenten maken wel onderscheid in tarief naar type gebruik. In deze gemeenten ligt het gemiddelde tarief voor overig gebruik een stuk hoger: € 57,11. Dit betekent een gemiddelde opslag van 60% ten opzichte van het gemiddelde tarief voor verenigingsgebruik in deze gemeenten.

In Veldhoven is er met het uurtarief van € 58,20 voor overig gebruik sprake van een opslag van 25% ten opzichte van het verenigingstarief. De gemeente Cranendonck hanteert een opslag van 208% en heeft met € 157,32 ook het hoogste tarief voor overig gebruik.

Gemiddeld bedraagt het tarief voor overig gebruik voor een sporthal 3,4 keer het tarief voor overig gebruik een gymnastieklokaal. In Cranendonck en Oirschot lopen deze tarieven het meest uiteen (10,4 en 5,4 keer) en in Oisterwijk is het verschil het kleinst (2,0 keer).

2.5 Zwembad

Gemiddeld bedraagt het tarief voor recreatief zwemmen € 4,11. Dit is hoger dan het tarief in Veldhoven: € 3,50. De tarieven variëren van € 2,60 (Cranendonck) tot en met € 8,50 (Eindhoven). De hoogte van de tarieven kennen een relatie met de kwaliteit en het productaanbod van de zwembaden. In Eindhoven gaat het om het grootste zwembad van Europa met een golfslagbad (met meerdere glijbanen), een 50 meter wedstrijdbassin, een 25 meter springbassin en een 4-baans trainingsbassin. Daar staat dan ook een hogere toegangsprijs tegenover.

Tabel 2. Tarieven overdekte zwembaden (los kaartje volwassene, recreatief zwemmen, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	Tarief	Gemeente	Tarief
Cranendonck	2,60	Helmond	5,00
Reusel-De Mierden	3,00	Oirschot	5,00
Eersel	3,00	Nuenen	5,00
Boxtel	3,00	Geldrop-Mierlo	5,00
Valkenswaard	3,05	Eindhoven	8,50
Oisterwijk	3,20	Waalre	#
Veldhoven	3,50	Bergeijk	#
Best	3,70	Heeze-Leende	#
Bladel	3,75	Son en Breugel	#
St. Oedenrode	3,85	Laarbeek	#
Hilvarenbeek	4,75		

geen zwembad aanwezig

Hoofdstuk 3. Tarieven buitensportaccommodaties

3.1 Inleiding

Voor wat betreft de buitensportaccommodaties zijn de tarieven van de accommodaties ten behoeve van de volgende takken van sport geïnventariseerd:

- voetbal (paragraaf 3.2);
- hockey (paragraaf 3.3);
- korfbal (paragraaf 3.4);
- tennis (paragraaf 3.5);
- handbal (paragraaf 3.6);
- honk- en softbal (paragraaf 3.7);
- atletiek (paragraaf 3.8).

Voor ieder van de buitensportaccommodaties is per gemeente het verenigingstarief per jaar per veld/baan (structureel gebruik) in kaart gebracht. Niet in iedere gemeente zijn alle bovenstaande sportaccommodaties aanwezig. Met name de kleinere gemeenten hebben een beperkter aanbod van sportaccommodaties. In de benchmark wordt per tak van sport onderscheid gemaakt naar type ondergrond van de velden.

In dit hoofdstuk wordt bij de tarieven ook aangegeven welke onderhoudssituatie van toepassing is. In de verdeling van onderhoudstaken tussen gemeente en verenigingen doen zich de volgende varianten voor:

- A. Gemeente verricht groot onderhoud, vereniging doet klein/dagelijks onderhoud;
- B. Vereniging is verantwoordelijk voor zowel groot als klein/dagelijks onderhoud¹;
- C. Gemeente verricht zowel groot als klein/dagelijks onderhoud;
- D. De situatie verschilt per vereniging (maatwerk).

Gezien het feit dat de verdeling van onderhoudstaken tussen vereniging en gemeente verschilt per gemeente en binnen een gemeente vaak ook weer per vereniging dient dit als voorbehoud gemaakt te worden bij het toepassen van deze benchmark. Dit geldt tevens voor het feit dat het te huren object niet overal gelijk gedefinieerd is. Zo zijn enkele tarieven in- of exclusief verlichting, kleedkamers of tribunes, etc.

¹ Verenigingen ontvangen dan vaak wel een onderhoudssubsidie

3.2 Voetbal

Iedere benchmarkgemeente heeft ten minste één voetbalcomplex binnen de gemeente. Voor wat betreft de voetbalvelden wordt onderscheid gemaakt in natuurgras, WETRA-velden en kunstgras. Onderscheid tussen natuurgras trainingsvelden en wedstrijdvelden is alleen van toepassing in de gemeenten Geldrop-Mierlo (trainingsveld: € 2.143,- en wedstrijdveld: € 2.571,-) en Veldhoven (trainingsveld: € 3.088,- en wedstrijdveld: € 4.117,-²).

Boxtel, Heeze-Leende en Laarbeek hebben de voetbalaccommodaties volledig geprivatiseerd. In Nuenen worden de velden om niet ter beschikking gesteld. Er wordt dus geen tarief in rekening gebracht. In Oirschot en Hilvarenbeek verschilt het tarief per vereniging, hetgeen mede samenhangt met de onderhoudstaken die de verenigingen uitvoeren.

Binnen de benchmarkgemeenten zijn grote verschillen in de wijze waarop de tarieven voor voetbalvelden tot stand komen. In tabel 3 zijn de tarieven weergegeven die onderling vergelijkbaar zijn. In bijlage 2 zijn de tarieven van de overige gemeenten opgenomen.

Tabel 3. Tarieven voetbal (tarief per veld, per jaar/seizoen voor verenigingen, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	Natuurgras	WETRA-veld	Kunstgras	Onderhoud
Bergeijk	1.200	1.200		A en D
Best	2.878		5.571	A
Bladel	3.564*			A
Cranendonck	8.447*			D
Eindhoven	3.096*		6.296*	A
Geldrop-Mierlo	2.143-2.571			A
Helmond	2.803		5.489	A
Reusel-De Mierden	1.131			A
Son en Breugel	2.600**			A
Veldhoven	3.088-4.117***		8.234	A
St. Oedenrode	2.682			A
Waalre	1.933 ^{*/**}			A

* tarief is inclusief gebruik van kleedlokalen

** tarief teruggerekend per veld op basis van huurtarief voor een totaal sportcomplex gedeeld door aantal velden. Ook is in dit tarief een subsidie van 70% op de huurtarieven verwerkt die wordt versterkt aan buitensportverenigingen.

*** tarief voor trainingsveld - wedstrijdveld; tarief voor trainingsvelden berekend op basis van: gemiddeld 1 trainingsveld per 3 wedstrijdvelden en toeslag van 25% op tarief wedstrijdveld voor gebruik trainingsvelden; tarief is inclusief gebruik van kleedlokalen.

² tarief voor trainingsveld - wedstrijdveld; tarief voor trainingsvelden berekend op basis van: gemiddeld 1 trainingsveld per 3 wedstrijdvelden en toeslag van 25% op tarief wedstrijdveld voor gebruik trainingsvelden; tarief is inclusief gebruik van kleedlokalen

Het gemiddelde tarief voor een natuurgrasveld bedraagt € 3.013,-. De tarieven die de gemeente Veldhoven hanteert voor natuurgras voetbalvelden kunnen daarmee gezien worden als iets boven gemiddeld. Voor trainingsvelden ligt het tarief slechts € 65,- hoger en voor wedstrijd velden ruim € 1.100,-. Voor een kunstgrasvoetbalveld kent Veldhoven het hoogste tarief van de benchmark.

3.3 Hockey

Bij hockey wordt onderscheid gemaakt tussen natuurgras en kunstgras. Ook voor hockey geldt dat niet alle tarieven met elkaar vergelijkbaar zijn. In tabel 4 zijn de tarieven weergegeven van 6 gemeenten. Deze tarieven zijn vergelijkbaar met elkaar. In bijlage 2 zijn de tarieven van 5 overige gemeenten opgenomen. In 6 gemeenten is de hockeyaccommodatie geprivatiseerd. Dit betreft Boxtel, Eersel, Heeze-Leende, Hilvarenbeek, Son en Breugel en St. Oedenrode. In 5 gemeenten is geen hockeyaccommodatie aanwezig. Dit zijn Bergeijk, Bladel, Helmond, Laarbeek en Reusel-De Mierden.

Tabel 4. Tarieven hockey (tarief per veld, per jaar/seizoen voor verenigingen, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	Natuurgras	Kunstgras	Onderhoud
Best		4.350	A
Cranendonck		4.870*	A
Eindhoven	2.487	4.650	A
Geldrop-Mierlo		5.624	A
Veldhoven		5.489*	A
Waalre	2.622		A

* inclusief gebruik van kleedlokalen

Gemiddeld bedraagt het tarief voor een kunstgrashockeyveld € 5.017,-. In Veldhoven is dit circa € 460,- meer.

3.4 Korfbal

Evenals bij hockey wordt ook bij korfbal onderscheid gemaakt tussen natuurgras en kunstgras. 18 van de 21 gemeenten hebben een korfbalaccommodatie binnen de gemeentegrenzen. Alleen Boxtel, Oisterwijk en Waalre niet. 5 gemeenten zijn niet opgenomen in onderstaande tabel 5. Dit zijn Oirschot, Eersel, Valkenswaard, Heeze-Leende en Nuenen. In Oirschot maakt de korfbalvereniging gebruik van de accommodatie van de voetbalvereniging, waarvoor zij een vergoeding aan de voetbalvereniging betaald (de hoogte van dit bedrag is onbekend). Eersel en Valkenswaard hanteren een tarief per uur van € 8,-, respectievelijk € 3,83. In Heeze-Leende is de korfbalaccommodatie geprivatiseerd. In Nuenen worden de velden om niet ter beschikking gesteld. Er wordt dus geen tarief in rekening gebracht.

Tabel 5. Tarieven korfbal (tarief per veld, per jaar/seizoen voor verenigingen, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	Natuurgras	Kunstgras	Onderhoud
Bergeijk	195		A en D
Best	1.095	2.095	A
Bladel	1.072		A
Cranendonck	1.605		A
Eindhoven	1.029	2.029	A
Geldrop-Mierlo	1.715*		B
Helmond	2.191		A
Hilvarenbeek	250		A
Laarbeek	1.235		A
Reusel-De Mierden	226		A
St. Oedenrode	1.339		A
Son en Breugel	563		A
Veldhoven	3.088**	5.830**	A

* tarief exclusief verlichting, hiervoor geldt een opslag van € 838,-.

** inclusief gebruik van kleedlokalen

Uit tabel 5 blijkt dat de tarieven voor zowel een natuurgrasveld als een kunstgrasveld in Veldhoven het hoogst zijn. Voor natuurgras is het gemiddelde tarief € 1.200,- en voor kunstgras is dit € 3.318,-.

3.5 Tennis

Bij tennis wordt eveneens onderscheid gemaakt op basis van het type ondergrond: gravel en allweather/kunstgras. Alle 21 gemeenten hebben minimaal één tennisaccommodatie binnen de gemeentegrenzen. Van 3 gemeenten zijn de tarieven onbekend: Best, Laarbeek en Oisterwijk. In 7 gemeenten zijn de tennisaccommodaties geprivatiseerd: Boxtel, Son en Breugel, St. Oedenrode, Nuenen, Hilvarenbeek, Heeze-Leende en Helmond. In Veldhoven is dit voor een aantal tennisaccommodaties het geval. Eersel is in onderstaande tabel buiten beschouwing gelaten omdat die gemeente een tarief per uur hanteert (€ 5,-) en daarmee een uitzondering vormt.

Tabel 6. Tarieven tennis (tarief per baan, per jaar/seizoen voor verenigingen, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	Gravel	Allweather/kunstgras	Onderhoud
Bergeijk	2.190	1.935	A en D
Bladel	2.252		A
Eindhoven	5.816	7.178	A
Geldrop-Mierlo		2.143**	C en D
Oirschot	8.385*		A
Cranendonk		1.160	A
Reusel-De Mierden		1.131	A
Valkenswaard	2.208		A
Veldhoven	5.568	5.568	A
Waalre	1.115		A

* tarief voor een totaal sportcomplex: tennisbanen en kleedkamers

** tarief exclusief verlichting, hiervoor geldt een opslag van € 586,- per lichtmast.

Het tarief voor een gravelbaan varieert van € 1.115,- (Waalre) tot en met € 5.816,- (Eindhoven). Het gemiddelde bedraagt € 3.933,-. In Veldhoven ligt dit tarief een stuk hoger: € 5.568,-. Voor wat betreft de allweather en kunstgrasbanen wordt in 6 gemeenten een tarief in rekening gebracht (overige gemeenten hebben geen tennisbanen van dit type ondergrond, tennisbanen zijn geprivatiseerd of de tarieven zijn onbekend). Het tarief varieert van € 1.131,- (Reusel-De Mierden) tot € 7.178,- (Eindhoven). Ten opzichte van het gemiddelde van € 3.318,- ligt het tarief in Veldhoven een stuk hoger € 5.568,-.

3.6 Handbal

6 van de 21 gemeenten beschikken over een handbalaccommodatie. In Boxtel, Cranendonck, Eersel, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Hilvarenbeek, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Oisterwijk, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, St. Oedenrode, Valkenswaard en Waalre is dit niet het geval.

Tabel 7. Tarieven handbal (tarief per veld, per jaar/seizoen voor verenigingen, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	Asfalt / Verhard	Onderhoud
Bergeijk	377	A en D
Best	578	A
Bladel	963	A
Eindhoven	1.251	A
Helmond	1.739	A
Veldhoven	792*	A

* inclusief gebruik van kleedlokalen (gedeelte van de atletiekbaan)

De tarieven zoals weergegeven in tabel 7 variëren van € 377 (Bergeijk) tot € 1.739,- (Helmond). Gemiddeld is het tarief € 910,-. In Veldhoven ligt het tarief met € 792,- iets lager.

3.7 Honk- en softbal

In 5 gemeenten is een honk- en softbalaccommodatie aanwezig. In Bergeijk, Best, Bladel, Boxtel, Cranendonck, Eersel, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Hilvarenbeek, Laarbeek, Oirschot, Oisterwijk, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, St. Oedenrode en Valkenswaard is dit niet het geval. In Nuenen is de accommodatie geprivatiseerd en daarom niet opgenomen in onderstaande tabel 8.

Tabel 8. Tarieven honk- en softbal (tarief per veld, per jaar/seizoen, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	honkbal/softbalveld	Onderhoud
Eindhoven	2.053 (softbal) - 3.761 (honkbal*)	A
Helmond	1.795	A
Veldhoven	2.058**	A
Waalre	3.395	A

* exclusief lichtinstallatie daarvoor geldt een opslag van € 667,-

** gebaseerd op gebruik van 4 uur per week

Uit tabel 8 blijkt dat de tarieven niet heel veel van elkaar verschillen. Het tarief van Veldhoven ligt wel iets lager dan het gemiddeld van € 2.612,-, maar is gebaseerd op gebruik van 4 uur per week. Daarmee zijn de tarieven niet met elkaar vergelijkbaar.

3.8 Atletiek

9 van de 21 gemeenten beschikken over een atletiekbaan. In Bergeijk, Bladel, Boxtel, Cranendonck, Eersel, Heeze-Leende, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Son en Breugel, St. Oedenrode en Waalre is dit niet het geval. In Hilvarenbeek is de atletiekbaan geprivatiseerd. In Oisterwijk wordt een tarief per dag gehanteerd (€ 120,-) en in Valkenswaard per uur (€ 179,-). Deze tarieven zijn om die reden niet opgenomen in onderstaande tabel 9.

Tabel 9. Tarieven atletiekbaan (tarieven per veld, per jaar/seizoen, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	Atletiekbaan	Onderhoud
Best	14.654	A
Eindhoven	4.413	A
Geldrop-Mierlo	1.715*	C en D
Helmond	4.763	A
Reusel-De Mierden	6.787	A
Veldhoven	3.650**	A

* tarief exclusief verlichting, hiervoor geldt een opslag van € 586,- per lichtmast

** tarief gebaseerd op werkelijk gebruik

Uit tabel 9 blijkt dat de tarieven sterk van elkaar verschillen. Van € 1.715,- in Geldrop-Mierlo tot en met € 14.654,- in Best. Gemiddeld bedraagt het tarief € 5.997,-. Het hoge tarief in Best is echter een uitzondering. Indien dit tarief niet wordt meegerekend bedraagt het gemiddelde € 4.266,-.

Hoofdstuk 4. Subsidies

4.1 Inleiding

Om een beter beeld te krijgen van de gemeentelijke kosten (tarieven) en baten (subsidies) is het van belang om behalve de tarieven (hoofdstuk 2 en 3) voor sportaccommodaties ook inzicht te verkrijgen in de subsidies die aan sportverenigingen worden verstrekt. In dit hoofdstuk wordt per gemeente inzicht geboden in de vigerende subsidieregels. Aansluitend wordt in hoofdstuk 6 aan de hand van twee fictieve sportverenigingen een totaalberekening gemaakt bestaande uit gemeentelijke kosten (accommodatie tarieven), inkomsten (subsidies) en contributies (hoofdstuk 5).

4.2 Subsidies

De gemeenten Bergeijk, Eersel, Reusel-De Mierden en Nuenen verstrekken in het geheel geen subsidie aan sportverenigingen en blijven in dit hoofdstuk dan ook verder buiten beschouwing³. In tabel 10 op de volgende pagina zijn de voorkomende subsidievormen per gemeente opgenomen, aansluitend volgt een toelichting.

Subsidies die direct verband houden met de huurtarieven van accommodaties zijn reeds verwerkt in de vermelde tarieven in hoofdstuk 2 en 3 en worden hier dus niet opgenomen. In hoofdstuk 3 is geconstateerd dat enkele gemeenten buitensportaccommodaties hebben geprivatiseerd. In de afspraken omtrent deze privatisering wordt in sommige gevallen door gemeenten eenmalig of jaarlijks een bepaalde vergoeding uitgekeerd. Dit valt echter niet onder de gemeentelijke subsidies maar betreft een uitvloeisel van een privatiseringsovereenkomst. Dit wordt dan ook niet in dit hoofdstuk opgenomen.

Overigens dient te worden opgemerkt dat de gemeenten Best, Nuenen, Oirschot en Oisterwijk reeds stapsgewijs verlaging van subsidies hebben doorgevoerd omwille van gemeentelijke bezuinigingen. In Cranendonck en Eersel vindt dit mogelijk vanaf 2013 plaats. In de overige gemeenten zijn er op dit moment geen voornemens om het subsidiebeleid te wijzigen.

³ De gemeente Waalre blijft ook buiten beschouwing omdat in verband met het afbranden van het gemeentehuis er geen informatie kon worden verstrekt.

Tabel 10. Subsidies

	Jeugdlid	volwassenen	65+	gehandicapten	Opleiding van kader	activiteiten	vaste waardering-subsidie	overige
Best	€ 11					x		
Bladel	€ 34 (bin) € 55 (bui)						€ 752 - € 1.256	
Boxtel	€ 1.922 (bin) € 770 (bui)		€ 240 (bin) € 96 (bui)	€ 240 (bin) € 96 (bui)				
Cranendonck	€ 24	€ 9		€ 24 (+vast € 75)		x		
Eindhoven					x	x		
Geldrop-Mierlo	€ 15			€ 15				
Heeze-Leende							€ 500	
Helmond	€ 21 (bin) € 18,30 (bui)					x		x
Hilvarenbeek	staffel					x		
Laarbeek	€ 30							
Oirschot	€ 25		€ 10	€ 50				
Oisterwijk	€ 25							
Son en Breugel	staffel					x	€ 270	
St. Oedenrode	€ 14					x		
Valkenswaard	verdeelsleutel				x	x		
Veldhoven	€ 10			€ 552 (vast) + per team: <7 spelers: 140 >7spelers: 252		x		x

Toelichting jeugdlidsubsidie

De meeste gemeenten verstrekken een jeugdlidsubsidie bestaande uit een vast bedrag per jeugdlid. De gemeente Boxtel hanteert een vast bedrag voor verenigingen met minimaal 20 jeugdleden. Bladel, Boxtel en Helmond maken daarbij onderscheid tussen binnen- en buitensportverenigingen.

In Hilvarenbeek⁴ en Son en Breugel⁵ is er sprake van een staffel waarbij de totale subsidie toeneemt naarmate een vereniging meer leden heeft.

⁴ 10-100 jeugdleden € 481 ; 101-150 leden € 710 ; 151- 200 leden € 963 ; 201-250 leden € 1.204 ; 251-of meer leden € 1.445,-

⁵ € 54 voor de leden 1-20 ; € 59 voor de leden 21-40 ; € 21 voor de leden 41-60 ; € 8 voor de leden 61-100 en € 2,65 voor de leden 101 en meer.

Toelichting overige doelgroepen

De gemeente Cranendonck is de enige gemeente die ook een subsidie per volwassene verstrekt. 65+-leden worden in Boxtel en Oirschot gesubsidieerd. Tot slot ontvangen sportverenigingen in vijf gemeenten subsidie voor gehandicapte leden. In Boxtel is dat een vast bedrag bij minimaal 10 gehandicapte leden, in Geldrop-Mierlo en Oirschot een bedrag per lid en in Cranendonck een combinatie van een vast en variabel bedrag. In Veldhoven is het een basisbedrag met daarbij een toelage per team. De hoogte van de toelage per team is afhankelijk van het aantal spelers in het team.

Toelichting opleiding kader

In Eindhoven en Valkenswaard kan een subsidie worden ontvangen voor opleidingen door vrijwilligers. In Valkenswaard is dit 50% van de kosten, in Eindhoven een vast bedrag van € 150,- met een maximum van 20 opleidingen per vereniging per jaar.

Toelichting activiteitsubsidie

Maar liefst 9 gemeenten verstrekken subsidie voor activiteiten. Deze subsidies zijn in grote lijnen vergelijkbaar. Aan de activiteiten worden min of meer dezelfde eisen gesteld (gericht op sportstimulering, kennismakingsactiviteiten, samenwerkingsprojecten, etc.) evenals aan de ontvanger van de subsidie (gevestigd in de gemeente, minimaal x-aantal weken per jaar activiteiten voor leden, minimaal aantal leden, etc.). Op detail niveau zijn er wel verschillen.

De gemeente Best en Valkenswaard kennen een algemene regeling (ook voor niet-sportverenigingen) en zijn daarbij vrij om te beoordelen of subsidie wordt verstrekt en zo ja, welk bedrag.

In Cranendonck bedraagt de subsidie 50% van de kosten met een maximum van € 1.000 subsidie per activiteit, in Helmond en Son en Breugel ook, maar dan met een maximum van € 2.000,- (Helmond) en € 750,- (Son en Breugel).

Geldrop stelt geen vereiste ten aanzien van de 50% co-financiering en hanteert een maximum van € 210,- per activiteit. In Hilvarenbeek is dit ook zo maar dan met een maximum van € 2.000,- per activiteit.

St. Oedenrode en Veldhoven hanteren vaste bedragen en stellen ook geen eisen ten aanzien van 50% co-financiering. St. Oedenrode € 250,- voor activiteiten met minder dan 500 deelnemers en € 500,- voor activiteiten met meer dan 500 deelnemers. Veldhoven hanteert een vast bedrag van € 500,- per activiteit met een maximum van 3 activiteiten per vereniging, per jaar.

Eindhoven verstrekt alleen subsidie voor de prijzen/bekers bij evenementen met een maximum van € 1.500,- afhankelijk van de omvang van het evenement.

Toelichting vaste waarderingssubsidie

Drie gemeenten verstrekken een vaste waarderingssubsidie aan iedere sportvereniging. In Bladel varieert dit tussen € 252,- en € 756,- afhankelijk van het aantal leden. In Son en Breugel en Heeze-Leende is het een vast bedrag van € 270,- (Son en Breugel) respectievelijk € 500,- (Heeze-Leende).

Toelichting overigen

De gemeente Helmond kent tot slot nog twee overige subsidies. Het betreft een opstartsubsidie voor nieuwe verenigingen en een topsportsubsidie voor topsporters en topsportevenementen. Ook de gemeente Veldhoven verstrekt in specifieke gevallen subsidie aan startende verenigingen en biedt ook ter voorbereiding op een EK of WK bepaalde subsidiemogelijkheden.

Hoofdstuk 5. Contributies sportverenigingen

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de benchmark van contributies van sportverenigingen gepresenteerd. Hierbij komen de volgende takken van sport aan de orde.

- Voetbal (paragraaf 5.2)
- Tennis (paragraaf 5.3)
- Hockey (paragraaf 5.4)
- Korfbal (paragraaf 5.5)
- Gymnastiek/turnen (paragraaf 5.6)
- Zwemmen (paragraaf 5.7)

Er wordt in de benchmark onderscheid gemaakt tussen een jaarlidmaatschap voor jeugdleden (6 tot 18 jaar) en volwassenen/senioren (vanaf 18 jaar en ouder). De in deze rapportage vermelde contributies zijn het standaard bedrag voor 1 jaar lidmaatschap. Eenmalige inschrijfkosten in geval van een nieuw lidmaatschap zijn niet opgenomen.

Bij gymnastiek/turnen en zwemmen zijn de contributies vaak sterk gedifferentieerd en afhankelijk van de samenstelling van het lidmaatschap (aantal lessen, deelname aan wedstrijden en verdere specificatie van het type sportbeoefening). Voor deze takken van sport wordt bij de betreffende benchmark een nadere toelichting gegeven.

De benchmark is tot stand gekomen op basis van informatie van 279 sportverenigingen. Het aantal sportverenigingen per tak van sport, per gemeente is weergegeven in tabel 11 op de volgende pagina. In bijlage 3 zijn de sportverenigingen opgenomen inclusief de hoogte van de contributie per sportvereniging.

Tabel 11. Aantal sportverenigingen per gemeente, per tak van sport

	VOETBAL	TENNIS	HOCKEY	KORFBAL	GYMNASTIEK	ZWEMMEN	TOTAAL
Bergeijk	6	4		5			15
Best	2	3	1	1	1	1	9
Bladel	5	2		4	1	1	13
Boxtel	3	4	1		1		9
Cranendonck	4	4	1	1	1	1	12
Eersel	6	6	1	4		1	18
Eindhoven	17	12	3	4	4	3	43
Geldrop-Mierlo	3	3	2	1	3	1	13
Heeze-Leende	3	3	1	1	3		11
Helmond	12	8	1	1	2	1	25
Hilvarenbeek	5	3	1	3	1	1	14
Laarbeek	4	3		1	1		9
Nuenen	3	4	1	1		1	10
Oirschot	4	3	1	1		1	10
Oisterwijk	5	2	1		1	1	10
Reusel-De Mierden	4	2		2			8
Son en Breugel	1	3	1	1			6
St. Oedenrode	4	3	1	4	1	1	14
Valkenswaard	4	4	1	1	1		11
Veldhoven	4	4	1	2	1	1	13
Waalre	2	2	1			1	6
TOTAAL	101	82	20	38	22	16	279

5.2 Voetbal

In alle benchmarkgemeenten is minimaal één voetbalvereniging aanwezig. De meeste voetbalverenigingen hanteren een tarief voor jeugdleden en een tarief voor seniorenleden. Het tarief voor jeugdleden is in enkele gevallen verder gedifferentieerd naar leeftijd/categorie: mini's, pupillen, junioren. In dergelijke gevallen is het tarief voor D-, E- en F-pupillen in de benchmark opgenomen als tarief voor jeugdleden. In tabel 12 zijn de gemiddelde contributies per gemeente weergegeven. Hierbij zijn de gemeenten gesorteerd op basis van de som van de contributie voor een jeugdlid, opgeteld bij de contributie voor een seniorlid. Daarmee ontstaat inzicht in gemeenten met relatief 'goedkope' voetbalverenigingen en gemeenten met relatief 'duurdere' voetbalverenigingen.

Tabel 12. Contributie voetbal (in €, afgerond op hele euro's, prijspeil 2012)

	JEUGD	SENIOREN	TOTAAL
Bladel	49	105	154
Bergeijk	56	103	158
Eersel	53	108	161
Reusel-De Mierden	77	118	195
Laarbeek	76	119	195
Oirschot	61	142	203
St. Oedenrode	86	120	206
Hilvarenbeek	86	123	209
Geldrop-Mierlo	82	128	210
Boxtel	89	122	211
Valkenswaard	83	140	223
Heeze-Leende	84	140	224
Helmond	94	130	224
Cranendonck	91	138	228
Son en Breugel	92	145	237
Veldhoven	96	146	241
Best	96	153	248
Oisterwijk	104	147	251
Waalre	113	143	255
Nuenen	105	150	255
Eindhoven	106	162	268
GEMIDDELD	85	132	217

De gemiddelde contributie vanuit de benchmark bedraagt voor een jeugdlid € 85,- en voor senioren € 132,-. In Veldhoven ligt de contributie voor een voetbalvereniging voor een jeugdlid circa 13% hoger en voor een seniorlid circa 11% hoger. In 15 benchmarkgemeenten is de contributie lager. In bijlage 3 zijn de contributies per voetbalvereniging weergegeven, die ten grondslag liggen aan het opgenomen gemiddelde in tabel 12.

5.3 Tennis

In alle benchmarkgemeenten is minimaal één tennisvereniging aanwezig. Bij de tennisverenigingen wordt onderscheid gemaakt tussen jeugdleden en senioren. In tabel 13 zijn de gemiddelde contributies per gemeente weergegeven. In bijlage 3 zijn de contributies per tennisvereniging weergegeven, die ten grondslag liggen aan het opgenomen gemiddelde in tabel 13.

Tabel 13. Contributie tennis (in €, afgrond op hele euro's, prijspeil 2012)

	JEUGD	SENIOREN	TOTAAL
Bergeijk	46	84	130
Eersel	45	100	145
Reusel-De Mierden	52	98	149
Best	48	102	149
Bladel	61	92	153
Cranendonck	60	96	156
Veldhoven	62	96	158
Oirschot	56	108	164
Laarbeek	62	111	173
Son en Breugel	58	117	174
Helmond	59	116	174
St. Oedenrode	67	110	177
Hilvarenbeek	55	127	182
Boxtel	67	123	190
Geldrop-Mierlo	65	128	193
Nuenen	69	126	194
Valkenswaard	65	144	209
Heeze-Leende	80	130	210
Oisterwijk	84	128	213
Eindhoven	80	137	217
Waalre	88	140	228
GEMIDDELD	63	115	178

In tabel 13 zijn de gemeenten gesorteerd op basis van de som van de contributie voor een jeugdlid, opgeteld bij de contributie voor een seniorlid. Daarmee ontstaat inzicht in gemeenten met relatief 'goedkope' tennisverenigingen en gemeenten met relatief 'duurdere' tennisverenigingen.

De gemiddelde contributie vanuit de benchmark bedraagt voor een jeugdlid € 63,- en voor senioren € 115,-. In Veldhoven ligt de contributie voor een tennisvereniging voor een jeugdlid 2% lager en voor een seniorlid circa 11% lager. In 6 benchmarkgemeenten is de contributie lager dan in Veldhoven en in 14 benchmarkgemeenten is de contributie hoger.

Opgemerkt dient te worden dat er in enkele gemeenten ook een tennislidmaatschap wordt aangeboden door een commerciële fitnessorganisaties. Hierbij maakt het tennislidmaatschap onderdeel uit van een totaal lidmaatschap. Deze contributies zijn buiten beschouwing gelaten in de benchmark.

5.4 Hockey

In 17 benchmarkgemeenten en in de gemeente Veldhoven is minimaal één hockeyvereniging aanwezig⁶. Ook bij de hockeyverenigingen wordt onderscheid gemaakt tussen jeugdleden en senioren. In tabel 14 zijn de gemiddelde contributies per gemeente weergegeven. In bijlage 3 zijn de contributies per hockeyvereniging weergegeven, die ten grondslag liggen aan het opgenomen gemiddelde in tabel 14.

Tabel 14. Contributie hockey (in €, afgrond op hele euro's, prijspeil 2012)

	JEUGD	SENIOREN	TOTAAL
Waalre	95	175	270
Cranendonck	102	179	281
St. Oedenrode	92	202	294
Geldrop-Mierlo	119	215	334
Eersel	147	189	336
Oirschot	120	220	340
Valkenswaard	120	225	345
Best	140	215	355
Hilvarenbeek	163	230	393
Heeze-Leende	180	220	400
Son en Breugel	179	221	400
Veldhoven	175	232	407
Nuenen	178	265	443
Helmond	218	261	479
Oisterwijk	215	267	482
Eindhoven	223	304	528
GEMIDDELD	154	226	380

In tabel 13 zijn de gemeenten gesorteerd op basis van de som van de contributie voor een jeugdlid, opgeteld bij de contributie voor een seniorlid. Daarmee ontstaat inzicht in gemeenten met relatief 'goedkope' hockeyverenigingen en gemeenten met relatief 'duurdere' hockeyverenigingen.

De gemiddelde contributie vanuit de benchmark bedraagt voor een jeugdlid € 154,- en voor senioren € 226,-. In Veldhoven ligt de contributie voor een hockeyvereniging voor een jeugdlid circa 14% hoger en voor een seniorlid circa 3% hoger. In 4 benchmarkgemeenten is de contributie hoger dan in Veldhoven. In 11 benchmarkgemeenten is de contributie lager.

⁶ De gemeente Boxtel is niet opgenomen in tabel 13 omdat de contributie van de betreffende hockeyvereniging in Boxtel onbekend is.

5.5 Korfbal

In 17 benchmarkgemeenten en in de gemeente Veldhoven is minimaal één korfbalvereniging aanwezig⁷. Ook bij de korfbalverenigingen wordt onderscheid gemaakt tussen jeugdleden en senioren. In tabel 15 zijn de gemiddelde contributies per gemeente weergegeven. In bijlage 3 zijn de contributies per korfbalvereniging weergegeven, die ten grondslag liggen aan het opgenomen gemiddelde in tabel 15.

Tabel 15. Contributie korfbal (in €, afgrond op hele euro's, prijspeil 2012)

	JEUGD	SENIOREN	TOTAAL
Eersel	59	92	150
Valkenswaard	70	105	175
Bladel	69	122	192
Reusel-De Mierden	88	130	218
Oirschot	84	140	224
Bergeijk	89	138	227
Son en Breugel	90	140	230
Heeze-Leende	90	143	233
Hilvarenbeek	92	151	243
St. Oedenrode	98	148	246
Laarbeek	110	140	250
Helmond	114	174	288
Nuenen	114	210	324
Best	123	222	345
Eindhoven	157	246	403
Veldhoven	177	237	414
GEMIDDELD	102	159	260

In tabel 15 zijn de gemeenten gesorteerd op basis van de som van de contributie voor een jeugdlid, opgeteld bij de contributie voor een seniorlid. Daarmee ontstaat inzicht in gemeenten met relatief 'goedkope' korfbalverenigingen en gemeenten met relatief 'duurdere' korfbalverenigingen.

⁷ De gemeenten Cranendonck en Geldrop-Mierlo zijn niet opgenomen in tabel 15 omdat de contributies van de korfbalverenigingen in deze gemeenten onbekend zijn.

De gemiddelde contributie vanuit de benchmark bedraagt voor een jeugdlid € 102,- en voor senioren € 159,-. In Veldhoven ligt de contributie voor een korfbalvereniging voor een jeugdlid circa 74% hoger en voor een seniorlid circa 49% hoger. In alle benchmarkgemeenten is de contributie lager dan in Veldhoven.

5.6 Gymnastiek/turnen

In 14 benchmarkgemeenten en in de gemeente Veldhoven is minimaal één gymnastiekvereniging aanwezig⁸. Bij gymnastiekverenigingen in 6 gemeenten is uitsluitend een contributie voor jeugdleden van toepassing. Om deze reden zijn de gemeenten in tabel 16 gesorteerd op basis van de contributie voor jeugdleden.

Tabel 16. Contributie gymnastiek/turnen (in €, afgerond op hele euro's, prijspeil 2012)

	JEUGD	SENIOREN
Cranendonck	64	nvt
St. Oedenrode	80	nvt
Best	108	nvt
Hilvarenbeek	120	nvt
Heeze-Leende	120	156
Boxtel	122	133
Helmond	126	152
Valkenswaard	126	nvt
Geldrop-Mierlo	131	130
Eindhoven	132	152
Bladel	145	218
Oisterwijk	154	nvt
Veldhoven	160	185
GEMIDDELD	122	161

In tabel 16 zijn de gemiddelde contributies per gemeente weergegeven. In bijlage 3 zijn de contributies per gymnastiekvereniging weergegeven, die ten grondslag liggen aan het opgenomen gemiddelde in tabel 16. De gemiddelde contributie vanuit de benchmark bedraagt voor een jeugdlid € 122,- en voor senioren € 161,-. In Veldhoven ligt de contributie voor een gymnastiekvereniging voor een jeugdlid circa 31% hoger en voor een seniorlid circa 15% hoger. Daarmee is de contributie in Veldhoven het hoogst van alle benchmarkgemeenten.

⁸ De gemeente Laarbeek is niet opgenomen in tabel 16 omdat de contributies van de gymnastiekverenigingen in deze gemeente onbekend is.

5.7 Zwemmen

In 14 benchmarkgemeenten en in de gemeente Veldhoven is minimaal één zwemvereniging aanwezig⁹. Bij zwemverenigingen zijn de contributies sterk gedifferentieerd. Dit betekent dat de hoogte van de contributie afhangt van het aanbod aan activiteiten waarvan gebruik gemaakt wordt. Zo worden veelal toeslagen gehanteerd voor het aantal trainingsuren en deelname aan wedstrijden. In de totstandkoming van tabel 17 is de basiscontributie gehanteerd. In bijlage 3 zijn de contributies per zwemvereniging weergegeven, die ten grondslag liggen aan het opgenomen gemiddelde in tabel 17.

Tabel 17. Contributieniveaus zwemverenigingen (in €, afgerond op hele euro's, prijspeil 2012)

	JEUGD	SENIOREN	TOTAAL
St. Oedenrode	32	42	74
Hilvarenbeek	154	143	297
Geldrop-Mierlo	158	158	316
Eindhoven	124	209	333
Best	104	234	338
Waalre	197	197	394
Oirschot	175	220	395
Nuenen	225	225	450
Veldhoven	240	280	520
GEMIDDELD	157	190	346

De gemeente Eersel is niet opgenomen in tabel 17 omdat de contributies van de zwemvereniging in deze gemeente onbekend is. De gemiddelde contributie vanuit de benchmark bedraagt voor een jeugdlid € 157,- en voor senioren € 190,-. In Veldhoven ligt de contributie voor een zwemvereniging voor een jeugdlid circa 53% hoger en voor een seniorlid circa 47% hoger. Daarmee is de contributie in Veldhoven het hoogst van alle benchmarkgemeenten.

⁹ De gemeenten Bladel, Cranendonck, Eersel, Helmond en Oisterwijk zijn niet opgenomen in tabel 17 omdat de contributies van de zwemverenigingen in die gemeenten onbekend zijn.

Hoofdstuk 6. Financiële doorrekening

6.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken zijn de regiogemeenten en de gemeente Veldhoven op diverse aspecten met elkaar vergeleken. In dit hoofdstuk wordt een integrale vergelijking gepresenteerd van accommodatietarieven, subsidies en contributies. Dit doen we aan de hand van een integrale doorrekening voor twee fictieve verenigingen. In onderstaande tabel 18 zijn de kenmerken van de beide verenigingen opgenomen.

Tabel 18. Kenmerken fictieve sportverenigingen

	Vereniging A	Vereniging B
Tak van sport	Gymnastiek/turen	Voetbal
Totaal aantal leden	110	466
Jeugdleden	95	260
Senioren	15	160
65+	0	30
Gehandicapten	0	16
Accommodatiegebruik	240 uur per jaar gymzaal 60 uur per jaar sporthal	3 wedstrijdelden (natuurgras) 1 trainingsveld (natuurgras)
Activiteiten	3 activiteiten voor 50 mensen. Kosten € 700,- per activiteit, waarvan € 100,- voor bekers/prijzen.	2 activiteiten voor 100 mensen. Kosten € 1.200,- per activiteit, waarvan € 200,- voor bekers/prijzen.
Opleiding kader	4 vrijwilligers volgen een opleiding. Kosten: € 300,- pp.	4 vrijwilligers volgen een opleiding. Kosten: € 300,- pp.

6.2 Financiële doorrekening

Per gemeente zijn voor beide fictieve sportverenigingen de accommodatiekosten bepaald op basis van de geldende tarieven (hoofdstuk 2 en 3) en zijn de subsidie-inkomsten berekend aan de hand van het subsidiebeleid (hoofdstuk 4). Zowel de accommodatiekosten als de subsidie-inkomsten zijn daarbij teruggerekend naar een bedrag per lid. Tot slot is ook de geldende contributie (hoofdstuk 5) hierbij betrokken waarmee de beschikbare vrije bestedingsruimte voor verenigingen in iedere gemeente bepaald kan worden.

Tabel 19. Financiële doorrekening (bedragen per lid)

	Vereniging A					Vereniging B				
	Accommodatie- kosten	Subsidie	Resultaat	Contributie	Bestedingsruimte	Accommodatie- kosten	Subsidie	Resultaat	Contributie	Bestedingsruimte
Kolomnummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bergeijk	46,64	0,00	-46,64			10,30	0,00	-10,30	69,01	58,71
Best	48,80	19,05	-29,75	108,00	78,25	24,70	8,71	-15,99	110,21	94,22
Bladel	41,62	37,35	-4,27	154,95	150,68	30,59	33,11	2,52	65,49	68,01
Boxtel	54,93	18,11	-36,82	123,50	86,68		2,06		95,36	
Cranendonck	59,74	31,50	-28,24	134,73	106,49	72,51	20,62	-51,89	102,06	50,17
Eersel	34,82	0,00	-34,82				0,00		68,93	
Eindhoven	56,45	7,27	-49,18	130,86	81,68	26,58	5,69	-20,89	119,31	98,42
Geldrop-Mierlo	47,18	18,68	-28,50	127,32	98,82	20,26	9,79	-10,47	93,22	82,75
Heeze-Leende	33,46	4,55	-28,92	124,91	95,99		0,00		98,54	
Helmond	50,06	27,68	-22,38	129,55	107,17	24,06	12,79	-11,27	101,12	89,84
Hilvarenbeek	42,65	13,92	-28,74	120,00	91,26		5,68		93,91	
Laarbeek	36,65	25,91	-10,75				16,74		86,52	
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	49,64	0,00	-49,64				0,00		114,59	
Oirschot	33,28	21,59	-11,69	154,00	142,31		16,31		85,41	
Oisterwijk	60,71	21,59	-39,12				13,95		112,96	
Reusel-De Mierden	55,55	0,00	-55,55			9,71	0,00	-9,71	86,78	77,07
Son en Breugel	14,78	40,52	25,74			22,32	10,50	-11,82	105,06	93,25
St. Oedenrode	51,27	18,91	-32,36	80,00	47,64	23,02	8,88	-14,14	92,88	78,74
Valkenswaard	44,20	7,51	-36,69	126,00	89,31		4,85		97,94	
Veldhoven	54,08	22,27	-31,81	163,41	131,60	33,13	9,45	-23,68	107,81	84,13
Waalre	45,46					16,59			117,00	
Gemiddeld	45,83	16,82	-29,01	129,02	100,61	26,15	8,96	-16,15	96,39	79,58

Toelichting doorrekening gymnastiekvereniging A

De accommodatiekosten (kolom 1) voor de fictieve gymnastiekvereniging bedragen gemiddeld € 45,83 per lid. Dit is gebaseerd op 240 uur gebruik van een gymnastieklokaal en 60 uur van een sporthal door een gymnastiekvereniging van 110 leden. In Veldhoven liggen de accommodatiekosten 18% hoger ten opzichte van het regiogemiddelde.

Gemiddeld wordt per lid door de fictieve gymnastiekvereniging € 16,82 per lid aan subsidie ontvangen (kolom 2). In Veldhoven is dit met € 22,27 ruim 32% meer. Het verschil tussen enerzijds de accommodatiekosten en anderzijds de subsidie-inkomsten is weergegeven in kolom 3. Gemiddeld levert dit een negatief saldo op € 29,10 per lid. De accommodatiekosten zijn gemiddeld dus 29,10 per lid hoger dan de subsidie-inkomsten. In Veldhoven is dit saldo € 31,81 negatief, 10% hoger dan gemiddeld.

Om dit verschil te kunnen dekken en om andere kosten uit te kunnen betalen (denk aan trainers, materialen, etc.) innen sportverenigingen contributies. In paragraaf 4.6 zijn de contributies voor gymnastiek/turnen per gemeente weergegeven. Vertaald naar de fictieve gymnastiekvereniging A is de contributie per lid weergegeven in kolom 4. Gemiddeld bedraagt de contributie € 129,- per lid. In Veldhoven is de contributie voor gymnastiek/turnen met € 163,41 27% hoger. Overigens is niet in alle gemeenten een gymnastiekvereniging aanwezig.

Tot slot wordt in kolom 5 de bestedingsruimte per lid berekend. Dit is het resultaat van de subsidie-inkomsten opgeteld bij de contributie-inkomsten minus de accommodatie-kosten per lid. Logischerwijs is deze bestedingsruimte alleen te bepalen voor gemeenten waar ook een gymnastiekvereniging aanwezig is, zodat de contributie kan worden meegerekend. Gemiddeld bedraagt de bestedingsruimte € 100,61. In Veldhoven ligt de bestedingsruimte per lid ruim 30% hoger met een bedrag van € 131,60. De hogere bestedingsruimte wordt volledig gerealiseerd door de hogere contributie die in Veldhoven van toepassing is. Belangrijkste conclusie is dat het saldo van accommodatiekosten en subsidie-inkomsten in Veldhoven 10% hoger is ten opzichte van de regiogemeenten.

Toelichting doorrekening voetbalvereniging B

In paragraaf 3.2 is beschreven dat voor 12 gemeenten een tarief voor het gebruik van voetbalvelden gerekend kan worden. In overige gemeenten zijn de velden geprivatiseerd of is het tarief per vereniging afhankelijk van de verdeling van onderhoudskosten waardoor geen gemeentelijk tarief beschikbaar is. Voor wat betreft accommodatiekosten (kolom 6) van de fictieve voetbalvereniging B worden deze dan ook bepaald over de 12 gemeenten waar wel een huurtarief van toepassing is. Gemiddeld bedragen de accommodatiekosten € 26,15 per lid. Dit is gebaseerd op het gebruik van 3 wedstrijd velden en 1 trainingsveld, allen van natuurgras, door de voetbalvereniging met 466 leden. In Veldhoven liggen de accommodatiekosten 27% hoger ten opzichte van het regiogemiddelde, een bedrag van € 33,13 per lid.

Gemiddeld wordt per lid door de fictieve voetbalvereniging B € 8,96 per lid aan subsidie ontvangen (kolom 7). In Veldhoven is dit met € 9,45 6% meer. Het verschil tussen enerzijds de accommodatiekosten en anderzijds de subsidie-inkomsten is weergegeven in kolom 8. Gemiddeld levert dit een negatief saldo op € 16,15 per lid. De accommodatiekosten zijn gemiddeld dus 16,15 per lid hoger dan de subsidie-inkomsten. In Veldhoven is dit saldo € 23,68 negatief, 47% hoger dan gemiddeld.

Om dit verschil te kunnen dekken en om andere kosten uit te kunnen betalen (denk aan trainers, materialen, etc.) innen sportverenigingen contributies. In paragraaf 4.2 zijn de contributies voor voetbal per gemeente weergegeven. Vertaald naar de fictieve voetbalvereniging b is de contributie per lid weergegeven in kolom 8. Gemiddeld bedraagt de contributie € 96,39 per lid. In Veldhoven is de contributie voor voetbal met € 107,81 per lid 12% hoger.

Tot slot wordt in kolom 10 de bestedingsruimte per lid berekend. Dit is het resultaat van de subsidie-inkomsten opgeteld bij de contributie-inkomsten minus de accommodatie-kosten per lid. Gemiddelde bedraagt de bestedingsruimte € 79,48. In Veldhoven ligt de bestedingsruimte per lid 6% hoger met een bedrag van € 84,13. De hogere bestedingsruimte wordt volledig gerealiseerd door de hogere contributie die in Veldhoven van toepassing is. Belangrijkste conclusie is dat het saldo van accommodatiekosten en subsidie-inkomsten in Veldhoven 47% hoger is ten opzichte van de regiogemeenten.

Hoofdstuk 7. Sportvoorzieningenniveau

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het sportvoorzieningenniveau van de gemeente Veldhoven vergeleken met dat van de regiogemeenten. Hierbij gaat enerzijds om binnensportaccommodaties en anderzijds om buitensportaccommodaties ten behoeve van diverse takken van sport. Naast het aantal accommodaties (kwantitatief) wordt -ten behoeve van de vergelijking- ook het aantal voorzieningen per 1.000 inwoners weergegeven.

7.2 Binnensportaccommodaties

In hoofdstuk 2 zijn de tarieven van de binnensportaccommodaties gepresenteerd. Evenals in hoofdstuk 2 worden ook in deze paragraaf de gymnastieklokalen, sportzalen en sporthallen beschouwd als het basisaanbod van binnensportvoorzieningen. Bij de inventarisatie is niet alleen gekeken naar de binnensportaccommodaties die door de gemeente worden beheerd en geëxploiteerd, maar zijn ook de binnensportaccommodaties die in eigendom, beheer en/of exploitatie zijn bij derde, zoals bijvoorbeeld onderwijsinstellingen.

Kijkend naar het voorzieningenniveau van een gemeente voor binnensport dan geldt het aantal zaaldelen ter groote van een gymnastieklokaal als indicator. Een gymnastieklokaal geldt als 1 zaaldeel (basiseenheid), een sportzaal is gelijk aan 2 zaaldelen en een sporthal bestaat uit 3 zaaldelen. In tabel 20 op de volgende pagina is per gemeente het aantal binnensportaccommodaties weergegeven, evenals het totaal aantal zaaldelen en het aantal zaaldelen per 1.000 inwoners.

Uit de benchmark blijkt dat gemiddeld er 0,5 zaaldelen per 1.000 inwoners aanwezig zijn. In Veldhoven zijn er 0,68 zaaldelen per 1.000 inwoners. Dat betekent dat de gemeente Veldhoven een relatief hoog voorzieningenniveau kent voor wat betreft binnensportaccommodaties. Slechts 2 gemeenten hebben meer zaaldelen in verhouding tot het aantal inwoners.

Tabel 20. Voorzieningenniveau binnensportaccommodaties¹⁰

	Gymnastiek- lokalen	Sportzalen	Sporthallen	Totaal aantal zaaldelen	Zaaldelen per 1.000 inwoners
Best	5		1	8	0,28
Nuenen	4		1	7	0,31
Reuse-De Mierden	1		1	4	0,32
Geldrop-Mierlo	6		3	15	0,39
Helmond	23		4	35	0,39
Son en Breugel	2	1	1	7	0,44
Hilvarenbeek	4		1	7	0,47
Cranendonck	4		2	10	0,49
Eersel	6		1	9	0,50
St. Oedenrode	4	1	1	9	0,50
Oisterwijk	7		2	13	0,50
Heeze-Leende	5		1	8	0,52
Laarbeek	3		3	12	0,56
Boxtel	9	1	3	20	0,66
Bladel	5	1	2	13	0,66
Veldhoven	8	2	6	30	0,68
Valkenswaard	12		3	21	0,68
Oirschot	4		3	13	0,73
Bergeijk	2		4	14	0,77
Totaal	114	6	43	255	0,51

7.3 Buitensportaccommodaties

Aansluitend op de binnensportaccommodaties wordt in deze paragraaf het aantal buitensportaccommodaties in de gemeente Veldhoven vergeleken met de omliggende gemeenten. Het betreft de accommodaties voor de 3 meest voorkomende buitensporten: voetbal, tennis en hockey. Hierbij wordt een specificatie weergegeven voor wat betreft de ondergrond: kunstgras, natuurgras (gravel bij tennis). In bijlage 4 is per gemeente en per sportvereniging het aantal velden en banen weergegeven. Tabel 21 op de volgende pagina is het resultaat daarvan, waarbij het aantal velden/banen is weergegeven in relatie tot het aantal inwoners.

¹⁰ De gemeenten Eindhoven en Waalre hebben deze informatie niet kunnen verstrekken en zijn niet opgenomen in deze tabel.

Tabel 21. Buitensportaccommodaties per 1.000 inwoners

	Voetbal			Tennis			Hockey		
	Natuurgras	Kunstgras	Totaal	Kunstgras/ Smashcourt	Gravel	Totaal	Natuurgras	Kunstgras	Totaal
Bergeijk	1,38	0,00	1,38	0,22	1,05	1,27	0,00	0,00	0,00
Best	0,35	0,03	0,38	0,73	0,17	0,91	0,00	0,10	0,10
Bladel	1,02	0,10	1,12	0,66	0,20	0,87	0,00	0,00	0,00
Boxtel	0,23	0,00	0,23	0,99	0,00	0,99	0,00	0,10	0,10
Cranendonck	0,71	0,00	0,71	0,78	0,24	1,03	0,00	0,00	0,00
Eersel	1,24	0,00	1,24	1,38	0,22	1,60	0,06	0,06	0,11
Eindhoven	0,30	0,04	0,34	0,43	0,08	0,51	0,00	0,06	0,06
Geldrop-Mierlo	0,32	0,00	0,32	0,88	0,00	0,88	0,00	0,13	0,13
Heeze-Leende	0,81	0,00	0,81	2,22	0,00	2,22	0,00	0,13	0,13
Helmond	0,41	0,03	0,44	0,33	0,17	0,50	0,00	0,05	0,05
Hilvarenbeek	1,13	0,00	1,13	1,06	0,20	1,26	0,00	0,07	0,07
Laarbeek	1,04	0,00	1,04	0,79	0,00	0,79	0,00	0,00	0,00
Nuenen	0,44	0,09	0,53	1,51	0,00	1,51	0,00	0,13	0,13
Oirschot	0,84	0,06	0,90	1,06	0,22	1,29	0,00	0,11	0,11
Oisterwijk	0,74	0,00	0,74	0,58	0,00	0,58	0,00	0,12	0,12
Reuse-De Mierden	1,23	0,00	1,23	0,79	0,00	0,79	0,00	0,00	0,00
Son en Breugel	0,35	0,00	0,35	0,44	0,88	1,33	0,00	0,13	0,13
St. Oedenrode	0,78	0,00	0,78	1,17	0,00	1,17	0,00	0,11	0,11
Valkenswaard	0,72	0,00	0,72	0,68	0,00	0,68	0,00	0,10	0,10
Veldhoven	0,30	0,09	0,39	0,64	0,23	0,87	0,00	0,07	0,07
Waalre	0,52	0,00	0,52	0,97	0,67	1,64	0,06	0,06	0,12
Gemiddeld	0,53	0,03	0,56	0,69	0,15	0,84	0,00	0,07	0,07

Uit tabel 21 blijkt dat Veldhoven in vergelijking met omliggende gemeenten relatief weinig voetbalvelden heeft, maar een iets bovengemiddeld aantal tennisbanen. Het aantal hockeyvelden is conform het gemiddelde.

Afwijkingen ten opzichte van de benchmarkgemiddelden kunnen nader geduid worden door de mate van over-/onderbespeling te bepalen op basis van landelijk geldende NOC*NSF plannings-/bespelingsnormen. In het geval van de voetbalvelden zou het mogelijk zijn zo kunnen zijn dat het aantal velden in Veldhoven vrijwel exact gelijk is aan de behoefte vanuit het aantal leden/teams waardoor er dus geen overcapaciteit aanwezig is, terwijl dit in omliggende gemeenten met meer voetbalvelden per 1.000 inwoners wel het geval kan zijn. Uit de rapportage 'behoefte aan buitensportaccommodaties 2009-2030' blijkt dat anno 2009 er in de gemeente slechts 1 voetbalveld meer is dan op basis van NOC*NSF-planningsnormen noodzakelijk is.

Hoofdstuk 8. Gemeentelijke belastingdruk

8.1 Gemeentelijke belastingdruk

In dit hoofdstuk wordt inzicht geboden in de belastingdruk in de verschillende gemeenten. In tabel 22 zijn de totale opbrengsten voor een gemeente weergegeven bestaande uit de gemeentelijke belastingen en retributies. Bij belastingen stroomt de opbrengst naar de algemene middelen van de gemeente. Bij retributies of doelheffingen moet de opbrengst voor een bepaald doel worden gebruikt. De bedragen zijn per inwoner.

Tabel 22. Gemeentelijke belastingdruk (bedragen per inwoner)

Gemeente	€ per inwoner	Gemeente	€ per inwoner
Laarbeek	326	Boxtel	437
Geldrop-Mierlo	344	Bladel	443
Reusel-De Mierden	362	Nuenen, Gerwen en Nederwetten	447
Best	378	Hilvarenbeek	447
Waalre	389	Heeze-Leende	455
Sint-Oedenrode	390	Oirschot	461
Eersel	393	Oisterwijk	483
Son en Breugel	402	Valkenswaard	491
Bergeijk	412	Eindhoven	504
Veldhoven	417	Helmond	507
Cranendonck	419	Gemiddeld	424

Uit tabel 22 blijkt dat de belastingdruk in Veldhoven 2% lager is dan gemiddeld in de regio.

Hoofdstuk 9. Conclusies

9.1 Tarieven

De tarieven voor het gebruik van een gymzaal en sporthal in Veldhoven liggen hoger dan het benchmarkgemiddelde (zie tabel 24). Dit geldt zowel voor gebruikers uit de eigen gemeente, als voor overige gebruik. Het tarief voor het zwembad ligt 15% lager dan het benchmarkgemiddelde. Voor het zwembad geldt geen onderscheid naar type gebruik. In de benchmark is het tarief gehanteerd dat de entree voor een individuele volwassene voor eenmalig recreatief zwemmen kost.

Tabel 24. Tarieven binnensport in Veldhoven ten opzichte van de benchmark

	Gymzaal	Sporthal	Zwembad
Veldhovense verenigingen	+4%	+30%	-15%
Overig gebruik	+8%	+22%	

De tarieven die de gemeente Veldhoven hanteert voor sportverenigingen voor het gebruik van de buitensportaccommodaties in de sporten voetbal, hockey, korfbal en tennis liggen hoger dan het benchmarkgemiddelde. Voor handbal en atletiek geldt dat in Veldhovend de tarieven lager zijn in verhouding tot de regiogemeenten (zie tabel 25).

Tabel 25. Tarieven buitensport in Veldhoven ten opzichte van de benchmark

	Voetbalveld	Hockey	Korfbal	Tennis	Handbal	Atletiek
natuurgas/gravel	+2% / +37%*	nvt	+157%	+42%	nvt	nvt
kunstgras/allweather	+29%	+9%	+76%	+68%	-13%	-14%

* trainingsveld/wedstrijdveld

9.2 Subsidies

Het afzonderlijke subsidiebeleid van de benchmarkgemeenten is doorgerekend aan de hand van een fictieve binnensport- en buitensportvereniging. Hieruit blijkt dat het subsidiebeleid van de gemeente Veldhoven voor de binnensportvereniging resulteert in een subsidie per lid die 32% boven het benchmarkgemiddelde ligt. Voor de voetbalvereniging is de subsidie per lid 13% minder dan het benchmarkgemiddelde.

9.3 Contributies

De verhouding tussen de hoogte van contributies in de gemeente Veldhoven en de hoogte van contributies in omliggende gemeenten verschilt per tak van sport. In tabel 26 is de verhouding per tak van sport ten opzichte van het benchmarkgemiddelde weergegeven.

Tabel 26. Contributie in Veldhoven ten opzichte van omliggende gemeenten

	VOETBAL	TENNIS	HOCKEY	KORFBAL	GYMNASTIEK	ZWEMMEN
Jeugd	+13%	-2%	+14%	+74%	+31%	+53%
Senioren	+11%	-11%	+3%	+49%	+15%	+47%

Behalve voor tennis, geldt voor de overige takken van sport dat de contributies in Veldhoven hoger zijn dan het benchmarkgemiddelde.

9.4 Subsidie-inkomsten minus accommodatiekosten

Op basis van dezelfde financiële doorrekening kan geconcludeerd worden dat het saldo van subsidie-inkomsten en accommodatiekosten voor de binnensportvereniging in Veldhoven 10% nadeliger is ten opzichte van het benchmarkgemiddelde. Voor een buitensportvereniging is het verschil 47% nadelig.

9.5 Voorzieningenniveau

De gemeente Veldhoven heeft een relatief hoog voorzieningenniveau voor wat betreft binnensportaccommodaties. Slechts twee gemeenten hebben meer zaaldelen in verhouding tot het aantal inwoners. Uit de benchmark blijkt dat er gemiddeld 0,5 zaaldelen per 1.000 inwoners aanwezig zijn. In Veldhoven zijn er 0,68 zaaldelen per 1.000 inwoners.

Voor de buitensportaccommodaties geldt dat Veldhoven in vergelijking met omliggende gemeenten relatief weinig voetbalvelden heeft: 0,36 veld per 1.000 inwoners in Veldhoven tegenover 0,55 veld per 1.000 inwoners in de regio. Het aantal tennisbanen ligt met 0,87 tennisbaan per 1.000 inwoners iets boven het gemiddelde van 0,83 tennisbaan per 1.000 inwoners. Het aantal hockeyvelden is conform het gemiddelde.

9.6 Belastingdruk

De algemene gemeentelijke belastingdruk is in Veldhoven gemiddeld te noemen. Een afwijking van +2% ten opzichte van het benchmarkgemiddelde.

Bijlage 1. Aantal inwoners gemeenten

Gemeente	Aantal inwoners (2012, bron: CBS)
Eindhoven	217.228
Helmond	88.798
Veldhoven	43.876
Geldrop-Mierlo	38.668
Valkenswaard	30.669
Boxtel	30.285
Best	28.690
Oisterwijk	25.773
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	22.542
Laarbeek	21.606
Cranendonck	20.418
Bladel	19.574
Eersel	18.168
Bergeijk	18.101
Oirschot	17.856
St. Oedenrode	17.909
Waalre	16.493
Son en Breugel	15.821
Heeze-Leende	15.348
Hilvarenbeek	15.047
Reuse-De Mierden	12.647

Bijlage 2. Overige tarieven

Overige tarieven voetbal (tarief per veld, per jaar/seizoen voor verenigingen, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	Natuurgras	WETRA-veld	Kunstgras	Onderhoud
Oisterwijk	120*		120*	Onbekend
Valkenswaard	46-96**			A
Geldrop-Mierlo	2.096 - 2.515***		4.192	C en D
Eersel	8**			A en D

* tarief per dag

** tarief per uur

*** tarief exclusief verlichting, hiervoor geldt een opslag van € 838,- per wedstrijdveld en € 419,- per Trainingsveld; tarief voor Trainingsveld - wedstrijdveld

Overige tarieven hockey (tarief per veld, per jaar/seizoen voor verenigingen, in €, prijspeil 2012)

Gemeente	Natuurgras	Kunstgras	Onderhoud
Eersel	8*		A en D
Nuenen		14***	B en D
Valkenswaard	85/183**		A
Oisterwijk	120****		onbekend
Oirschot		67.267*****	A

* tarief per uur

** tarief per uur; tarief na 17.00 uur / tarief tot 17.00 uur

*** tarief per lid

**** tarief per dag

***** tarief voor totaal sportcomplex bestaand uit diverse sportvelden, 2 kunstgrasvelden en accommodatie

Bijlage 3. Benchmark contributies

Bergeijk

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Voetbalvereniging Riethoven	VOETBAL	51	92
Voetbalvereniging Zwaluwen Sparta Combinatie	VOETBAL	47	89
R.K. Sportvereniging Terlo	VOETBAL	45	85
R.K.VV Bergeyk	VOETBAL	69	125,5
Rooms-Katholieke Sportvereniging 'De Weebosch	VOETBAL	69	125,5
R.K. Voetbalvereniging De Raven	VOETBAL	53,5	98
Riethovense Tennis Vereniging	TENNIS	43	75
Westerhovense Tennis Club	TENNIS	38	93,5
Tennisvereniging T.O.S. Bergeyk	TENNIS	61	97,5
Tennisvereniging 'De Stap'	TENNIS	40	70
Korfbalvereniging De Weebosch	KORFBAL	100	120
Korfbalvereniging De Eyckelkorf	KORFBAL	95	125
Korfbalclub 'Stormvogels'	KORFBAL	88,3	176,1
Euro Girls	KORFBAL	96,5	159,5
Korfbalvereniging Rietvogels	KORFBAL	65	110

Best

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
R.K. Voetbalvereniging Best Vooruit	VOETBAL	70	151
Voetbalvereniging Wilhelmina-Boys	VOETBAL	121	154
Lawn Tennis Vereniging Best	TENNIS	60	125
T.V. Smashing '89	TENNIS	55	110
BATA Tennisclub	TENNIS	27,5	70
Mixed Hockey Club Best	HOCKEY	140	215
Korfbalvereniging De Kanaries Best	KORFBAL	123	222
GV BEST	GYMNASTIEK	108	nvt
DBD	ZWEMMEN	104	234

Bladel

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
R.K. Voetbalvereniging Hapert	VOETBAL	55,75	118,5
VV Hoogeloon	VOETBAL	50	100
Voetbalvereniging Bladella	VOETBAL	60	145
VV Netersel	VOETBAL	32	55
RKVV Casteren	VOETBAL	onbekend	onbekend
De Hellekens	TENNIS	65	100
Vereniging Lawn Tennis Bladel (V.L.T.B.)	TENNIS	57	84,5
Korfbalvereniging Klimroos	KORFBAL	57,5	120,5
Korfbalvereniging Bladella	KORFBAL	69	123
NeCa	KORFBAL	73	119
VVO Hapert	KORFBAL	78	127
G.V. AVANTI-TURNIVO	GYMNASTIEK	145	217,5
Platella	ZWEMMEN	145	217,5

Boxtel

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Lennisheuvelse Sport Vereniging	VOETBAL	73	110
R.K. VV O.D.C.	VOETBAL	89,48	121,4
R.K.S.V. Boxtel	VOETBAL	105,6	133,8
L.T.V. de Merletten	TENNIS	80	148
Lawn Tennis Vereniging Munsel	TENNIS	61	115
L.T.V. Die Braecke	TENNIS	60	120
De Peppelieren	TENNIS	65	110
MHC MEP	HOCKEY	onbekend	onbekend
GV Tabitta	GYMNASTIEK	122	133

Cranendonck

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Rooms Katholieke Sportvereniging Budel	VOETBAL	127,5	175
Rooms Katholieke Voetbalvereniging Rood-Wit '67	VOETBAL	105	140
Voetbalvereniging Maarheeze	VOETBAL	60	130
FC Cranendonck	VOETBAL	70	105
Budelse Tennisvereniging	TENNIS	46	120
Tennisvereniging Dorplein	TENNIS	nvt.	55
Tennisclub Maarheeze	TENNIS	95	135
TC De Braken	TENNIS	37,5	75
H.C. Cranendonck	HOCKEY	102	179
Korfbalvereniging De Kraanvogels	KORFBAL	onbekend	onbekend
G.V. TUVEMA	GYMNASTIEK	64	nvt
CZC	ZWEMMEN	onbekend	onbekend

Eersel

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Voetbalvereniging Steensel	VOETBAL	62,5	105
R.K.VV Knegselse Boys	VOETBAL	35	110
Voetbalvereniging 'Vessem'	VOETBAL	42,5	77,5
Rooms Katholieke Voetbalvereniging 'Dosko 32'	VOETBAL	65	137
Voetbalvereniging D.E.E.S.	VOETBAL	43,5	89,5
E.FC	VOETBAL	70	130
Tennisvereniging Vessem T.V.V.	TENNIS	40	80
Tennisvereniging Knegsel	TENNIS	onbekend	onbekend
Eerselse Tennisvereniging 'Eresloch'	TENNIS	70	145
Tennisvereniging De Meppers	TENNIS	35	80
Tennisvereniging Duysel	TENNIS	42	109
Tennisvereniging 'Steensel'	TENNIS	38	85
Hockeyclub Eersel	HOCKEY	147	189
Korfbalvereniging 'Fortuna '68'	KORFBAL	70	105
Korfbalvereniging 'Winty'	KORFBAL	64	95
Korfbalvereniging 'Vessem'	KORFBAL	70	110
Korfbalvereniging Steensel	KORFBAL	30	56
Tiamat	ZWEMMEN	onbekend	onbekend

Eindhoven

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
R.K.VV Brabantia	VOETBAL	120	154
VV WODAN	VOETBAL	115	170
Voetbalvereniging Acht	VOETBAL	100	148
Sportvereniging Unitas '59	VOETBAL	95	140
vv Nieuw Woensel	VOETBAL	80	120
Sportvereniging Woenselse Boys	VOETBAL	onbekend	onbekend
Christelijke Voetbalvereniging 'Rust Roest'	VOETBAL	nvt	216
Sportvereniging Tivoli	VOETBAL	110	140
Roosten Plein Club (R.P.C.)	VOETBAL	120	180
Sportvereniging Ligato Eindhoven West (LEW)	VOETBAL	89	145
Voetbalvereniging Gestel	VOETBAL	114	168
Voetbalvereniging D.B.S. (Door Broederschap Sterk)	VOETBAL	115	190
Eindhoven AV	VOETBAL	110	170
PSV Eindhoven	VOETBAL	onbekend	onbekend
FC Eindhoven	VOETBAL	onbekend	onbekend
Rooms Katholieke Voetbalvereniging 'Tongelre'	VOETBAL	onbekend	onbekend
THES	TENNIS	96	154
Eindhovense Studenten Tennisvereniging 'Fellenoord'	TENNIS	nvt.	25
Tennisvereniging Genneper Parken	TENNIS	75	150
Tennisvereniging 'Prinsejagt'	TENNIS	100	155
Tennisvereniging Tegenbosch	TENNIS	86	153
Eindhovense Lawn Tennis-Vereniging	TENNIS	104,5	170,5
Tennisvereniging De Doornakkers	TENNIS	70	130
TV Bokt	TENNIS	90	152
Tennisclub Engelsbergen	TENNIS	50	120
Eindhovense Tennisvereniging 'Volley'	TENNIS	62	155
Tennisvereniging Meerhoven	TENNIS	67	146
H.C. Eindhoven	HOCKEY	195	297,50
Eindhovense Mixed Hockey Club	HOCKEY	240	305
Mixed Hockey-Club Oranje Zwart	HOCKEY	235	310
Korfbalvereniging Rust Roets	KORFBAL	147	234
Korfbalvereniging DSC	KORFBAL	180	240
Korfbalvereniging P.S.V. (P.S.V. Korfbal)	KORFBAL	144	264

Eindhovense Studenten Korfbalver. Attila/Euflex	KORFBAL	onbekend	onbekend
G.V. ARS Eindhoven	GYMNASTIEK	110	120
G.V. E.T.V./OLYMPIA Eindhoven	GYMNASTIEK	107	140
G.V. P.S.V. Eindhoven	GYMNASTIEK	114,38	118,84
Step by Step	GYMNASTIEK	197,5	229,5
PSV	ZWEMMEN	nvt	nvt
Nayade	ZWEMMEN	132	302
Aegir	ZWEMMEN	116	116

Geldrop-Mierlo

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
RKSV Braakhuizen	VOETBAL	52	102
Voetbalvereniging Geldrop/Houtabouw	VOETBAL	105	160
Voetbalvereniging Mifano	VOETBAL	89	123
T.C. de Helze	TENNIS	68	117,5
G.L.T.V. de Mast	TENNIS	70	130
Mierlose Tennisvereniging	TENNIS	60	140
Hockey Geldrop	HOCKEY	128	229
Hockeyclub Mierlo	HOCKEY	110	200
Mikado	KORFBAL	onbekend	onbekend
G.V. SPORT FOR HEALTH	GYMNASTIEK	165	nvt
G.V. UNO-ANIMO	GYMNASTIEK	96	130
G.V. DEN AKERT Geldrop	GYMNASTIEK	onbekend	onbekend
Thalassa	ZWEMMEN	158	158

Heeze-Leende

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
R.K. Sportvereniging Heeze	VOETBAL	95	145
Sportvereniging D.O.S.L. (Door Oefening Sterk Leende)	VOETBAL	73	134
RKSV Sterksel	VOETBAL	onbekend	onbekend
TV HEEZE	TENNIS	180	220
Tennisclub Leende	TENNIS	onbekend	onbekend
TV Heerlijkheid	TENNIS	60	124,50
Hockey Heeze	HOCKEY	80	130
Korfbalvereniging Eymerick	KORFBAL	90	143
GV OLYMPIA Leende	GYMNASTIEK	156	120
Turnclub Leende	GYMNASTIEK	onbekend	onbekend
GV OLYMPIA Leende	GYMNASTIEK	156	120

Helmond

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Sportclub Oranje-Zwart Helmond	VOETBAL	nvt	100
Sportclub Helmondia	VOETBAL	100	130
Rooms Katholieke Parochie Voetbalvereniging	VOETBAL	60	150
Voetbalvereniging Bruheze	VOETBAL	90	123
HVV Helmond	VOETBAL	70	100
Sport Vereniging Brandevoort	VOETBAL	108	152
RKSV Mierlo Hout	VOETBAL	77,8	116,2
Sportvereniging Stiphout-Vooruit	VOETBAL	112	130
Rooms Katholieke Sportvereniging Mulo	VOETBAL	133	168
Voetbalvereniging Dijkse Boys	VOETBAL	onbekend	onbekend
Sportvereniging Rood-Wit '62	VOETBAL	110	135
RKPVV	VOETBAL	75	onbekend
Lawntennisvereniging 'D.W.Z.'	TENNIS	85	85
H.T.V. (Helmondse Tennis Vereniging)	TENNIS	60	105
t Trambaantje	TENNIS	40	140
Tennisvereniging 'Carolus'	TENNIS	45	115
Tennisvereniging 'Shaile'	TENNIS	69	115
Tennisclub de Horst	TENNIS	50	125

't Lobke	TENNIS	52,5	115
Tennis Vereniging Dierdonk	TENNIS	67,5	125
Hockey Club Helmond	HOCKEY	218	261
OEC	KORFBAL	114	174
G.V. AVANTI Helmond	GYMNASTIEK	144	nvt
G.V. H.T.'35 Helmond	GYMNASTIEK	108	152
Lutra	ZWEMMEN	onbekend	onbekend

Hilvarenbeek

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Sportvereniging Tuldania	VOETBAL	onbekend	onbekend
Sportvereniging RkdsV	VOETBAL	onbekend	onbekend
Sportvereniging Hilvaria	VOETBAL	107,5	143,5
Sportvereniging Samenspel Overwint Steeds (Svsos)	VOETBAL	70	105
EDN'56	VOETBAL	80	120
D.T.V. 'Zandligt'	TENNIS	50	100
HTC De Ypelaer	TENNIS	60	105
TC Hilten	TENNIS	nvt	175
Hockeyclub Hilvarenbeek	HOCKEY	163	230
Dameskorfbalvereniging Tuldania	KORFBAL	55	145
DSV	KORFBAL	112	152
EDN'56	KORFBAL	110	155
DE HOUTJES / VARIANT	GYMNASTIEK	120	nvt
De Dokkelaers	ZWEMMEN	154,28	143,05

Laarbeek

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Voetbalvereniging A.S.V. '33	VOETBAL	104	142
Rooms Katholieke Voetbalvereniging ELI	VOETBAL	60	120
Rooms Katholieke Voetbalvereniging Nederwetten	VOETBAL	75	105
R.K. Voetbalvereniging 'Mariahout'	VOETBAL	60	95
r.k.s.v. Sparta '25	VOETBAL	82	133
De Raam	TENNIS	42	90
LTV de Hut	TENNIS	53	114
Tennisvereniging 't Slotje	TENNIS	90	130
Flamingo's	KORFBAL	110	140
T.V. DE RINGEN	GYMNASTIEK	onbekend	onbekend

Nuenen

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Rooms Katholieke Sport Vereniging Nuenen	VOETBAL	110	156
Voetbalvereniging E.M.K.	VOETBAL	125	165
Rooms Katholieke Gerwense Sport Vereniging 'R.K.G.S.V.'	VOETBAL	80	130
Tennisvereniging De Lissevoort	TENNIS	76	127
Tennisvereniging Wettenseind	TENNIS	80	130
Tennisvereniging Nederwetten	TENNIS	49,5	105
Tennisvereniging 'De Goudhoek'	TENNIS	70	140
H.C. Nuenen	HOCKEY	177,5	265
Nuenense Korfbal Vereniging (N.K.V.)	KORFBAL	114	210
ZV Nuenen	ZWEMMEN	225	225

Oirschot

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Voetbalvereniging Beerse Boys	VOETBAL	46	134
VV Oirschot Vooruit	VOETBAL	83	186
VV Spoordonkse Boys	VOETBAL	86	115
Voetbalvereniging De Bocht '80	VOETBAL	30	132
Tennis-Club Oirschot 'T.C.O.'	TENNIS	55	110
Tennisvereniging Fidote	TENNIS	57	105
TECO	TENNIS	96	137
H.C. Oirschot	HOCKEY	120	220
Korfbalvereniging Spoordonkse Girls	KORFBAL	84	140
EOZC	ZWEMMEN	175	220

Oisterwijk

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Rooms Katholieke Sportvereniging Oisterwijk	VOETBAL	93	127
R.K. Sportvereniging 'Nemelaer'	VOETBAL	87	139
Rooms Katholieke Sportvereniging Taxandria	VOETBAL	114	147
Sportvereniging Nevelo	VOETBAL	131	172
S.V. Audacia	VOETBAL	96	149
Tennis Club 'Sla Raak' Oisterwyk	TENNIS	86	137
Moergestelse Tennisvereniging 'Stokeind'	TENNIS	71	111
Mixed Hockey Club 'Hoco'	HOCKEY	215	267
GV Taxandria	GYMNASTIEK	154	nvt
OZC'47	ZWEMMEN	135	160

Reusel-De Mierden

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
R.K.VV Reusel Sport '	VOETBAL	85	144
SDO'39	VOETBAL	70	90
HMVV	VOETBAL	75	120
VV Hulsel	VOETBAL	onbekend	onbekend
Tennisclub Twisselt	TENNIS	50	100
L.T.C. de Kemphanen	TENNIS	53	95
Korfbal Vereniging Rosolo	KORFBAL	88,5	130
SDO'99	KORFBAL	88	nvt
DDW	KORFBAL	onbekend	onbekend

Son en Breugel

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
R.K. Voetbal Vereniging Son en Breugel Combinatie	VOETBAL	91,5	145
Tennisvereniging Son en Breugel	TENNIS	70	120
Tennisvereniging 'HTC Son 2000'	TENNIS	50	125
TV Pieter Brueghel	TENNIS	52,5	105
Hockeyvereniging HTC Son	HOCKEY	179	221
Dameskorfbalvereniging 'De Corridor'	KORFBAL	90	140

St. Oedenrode

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Rooms Katholieke Sportvereniging Rhode	VOETBAL	106	147
R.K. Voetbalvereniging Nijnsel	VOETBAL	90	120
R.K.VV Ollandia	VOETBAL	66	108
R.K.VV Boskant	VOETBAL	82	104
Tennisvereniging 'De Kienehoef'	TENNIS	70	130
Tennisvereniging Nijnsel	TENNIS	65	100
Tennis Vereniging Boskant	TENNIS	65	100
Mixed Hockey Club Sint-Oedenrode	HOCKEY	92	202
Korfbalvereniging Boskant	KORFBAL	110	169
Concordia	KORFBAL	86	127
Odisco	KORFBAL	onbekend	onbekend
Korfbalvereniging 'Nynsel'	KORFBAL	onbekend	onbekend
TURN & GYM VER DIOSCURI	GYMNASTIEK	80	nvt
Argo	ZWEMMEN	31,5	42

Valkenswaard

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
R.K. Voetbal Vereniging Dommelen	VOETBAL	82	129
Sportvereniging Valkenswaard	VOETBAL	95	170
Voetbalvereniging 'De Valk'	VOETBAL	98	141,5
Voetbalvereniging Borkel en Schaft (B.E.S.)	VOETBAL	57,5	120
Lawn Tennis Vereniging (L.T.V.) 'Dommelen'	TENNIS	70	160
Valkenswaardse Lawn Tennisclub 'Falcones'	TENNIS	75	150
Tennisvereniging Ginneve	TENNIS	65	150
Tennis Club Valkenswaard	TENNIS	50	115
Hockeyvereniging 'Hockey Ons Devies', (H.O.D.)	HOCKEY	120	225
KV Omhoog	KORFBAL	70	105
TONIDO	GYMNASTIEK	126	

Veldhoven

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
Sportvereniging Rood-Wit Veldhoven (S.V. Roodwit.V.)	VOETBAL	90	153
S.V. Marvilde	VOETBAL	80	122
Rooms Katholieke Voetbal Vereniging Oerle	VOETBAL	111	150
UNA	VOETBAL	101	158
Tennis Club Metz Point	TENNIS	62,5	100
Veldhovense Lawn Tennis Club V.L.T.C.	TENNIS	62	98
Tennisvereniging De Hogt	TENNIS	60	90
De Korrel	TENNIS	65	95
Veldhovense Mixed Hockey-Club Basko	HOCKEY	175	232
Dameskorfbalvereniging BIO	KORFBAL	onbekend	onbekend
SDO	KORFBAL	177	237
GV VOORWAARTS Veldhoven	GYMNASTIEK	160	185
Njord	ZWEMMEN	240	280

Waalre

Sportvereniging	Tak van sport	Jeugd	Senioren
R.K.VV 'Waalre'	VOETBAL	115	140
Voetbalver. 'Door Vriendschap Saamgebracht' D.V.S.	VOETBAL	110	145
Waalrese Lawn Tennis Vereniging	TENNIS	75	130
Lawn Tennisvereniging Eeckenrode	TENNIS	100	150
Mixed Hockey Vereniging 'Door Vriendschap Sterk'	HOCKEY	95	175
Tempo	ZWEMMEN	197	197

Bijlage 4. Benchmark buitensportaccommodaties

Bergeijk

Sportvereniging	Tak van sport	Natuurgras	Kunstgras/ Smashcourt	Gravel
Voetbalvereniging Riethoven	VOETBAL	3,5		
Voetbalvereniging Zwaluwen Sparta Combinatie	VOETBAL	4,0		
R.K. Sportvereniging Terlo	VOETBAL	3,5		
R.K. VV Bergeyk	VOETBAL	6,0		
Rooms-Katholieke Sportvereniging 'De Weebosch	VOETBAL	3,5		
R.K. Voetbalvereniging De Raven	VOETBAL	4,5		
Riethovense Tennis Vereniging	TENNIS			4
Westerhovense Tennis Club	TENNIS			4
Tennisvereniging T.O.S. Bergeyk	TENNIS		4	8
Tennisvereniging 'De Stap'	TENNIS			3
Korfbalvereniging De Weebosch	KORFBAL	1		
Korfbalvereniging De Eyckelkorf	KORFBAL	1		
Korfbalclub 'Stormvogels'	KORFBAL	1		
Euro Girls	KORFBAL	1		
Korfbalvereniging Rietvogels	KORFBAL	1		

Best

Sportvereniging	Tak van sport	Natuurgras	Kunstgras/ Smashcourt	Gravel
R.K. Voetbalvereniging Best Vooruit	VOETBAL	5,0		
Voetbalvereniging Wilhelmina-Boys	VOETBAL	5,0	1,0	
Lawn Tennis Vereniging Best	TENNIS		13	
T.V. Smashing '89	TENNIS		8	
BATA Tennisclub	TENNIS			5
Mixed Hockey Club Best	HOCKEY		3	
Korfbalvereniging De Kanaries Best	KORFBAL	1		

Bladel

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		
		Natuurgras	Smashcourt	Gravel
R.K. Voetbalvereniging Hapert	VOETBAL	4,0		
VV Hoogeloon	VOETBAL	4,0		
Voetbalvereniging Bladella	VOETBAL	4,0	2,0	
VV Netersel	VOETBAL	2,0		
RKVV Casteren	VOETBAL	6,0		
De Hellekens	TENNIS		5	4
Vereniging Lawn Tennis Bladel (V.L.T.B.)	TENNIS		8	
Korfbalvereniging Klimroos	KORFBAL	1		
Korfbalvereniging Bladella	KORFBAL	1		
NeCa	KORFBAL	1		
VVO Hapert	KORFBAL	1		

Boxtel

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		
		Natuurgras	Smashcourt	Gravel
Lennisheuvelse Sport Vereniging	VOETBAL	2		
R.K.VV O.D.C.	VOETBAL	2		
R.K.S.V. Boxtel	VOETBAL	5		
L.T.V. de Merletten	TENNIS		9	
Lawn Tennis Vereniging Munsel	TENNIS		8	
L.T.V. Die Braecke	TENNIS		5	
De Peppelieren	TENNIS		8	
MHC MEP	HOCKEY		3	

Cranendonck

Sportvereniging	Tak van sport	Natuurgras	Kunstgras/ Smashcourt	Gravel
Rooms Katholieke Sportvereniging Budel	VOETBAL	4,5		
Rooms Katholieke Voetbalvereniging Rood-Wit '67	VOETBAL	1		
Voetbalvereniging Maarheeze	VOETBAL	5		
FC Cranendonck	VOETBAL	4		
Budelse Tennisvereniging	TENNIS		4	
Tennisvereniging Dorplein	TENNIS			5
Tennisclub Maarheeze	TENNIS		9	
TC De Braken	TENNIS		3	
H.C. Cranendonck	HOCKEY		1	
Korfbalvereniging De Kraanvogels	KORFBAL	1		

Eersel

Sportvereniging	Tak van sport	Natuurgras	Kunstgras/ Smashcourt	Gravel
Voetbalvereniging Steensel	VOETBAL	3		
R.K.VV Knegselse Boys	VOETBAL	3		
Voetbalvereniging 'Vessem'	VOETBAL	4		
Rooms Katholieke Voetbalvereniging 'Dosko 32'	VOETBAL	3,5		
Voetbalvereniging D.E.E.S.	VOETBAL	3		
E.FC	VOETBAL	6		
Tennisvereniging Vessem T.V.V.	TENNIS		4	
Tennisvereniging Knegsel	TENNIS			4
Eerselse Tennisvereniging 'Eresloch'	TENNIS		10	
Tennisvereniging De Meppers	TENNIS		3	
Tennisvereniging Duysel	TENNIS		3	
Tennisvereniging 'Steensel'	TENNIS		5	
Hockeyclub Eersel	HOCKEY	1	1	
Korfbalvereniging 'Fortuna '68'	KORFBAL	1		
Korfbalvereniging 'Winty'	KORFBAL	1		
Korfbalvereniging 'Vessem'	KORFBAL	1		
Korfbalvereniging Steensel	KORFBAL	1		

Eindhoven

Sportvereniging	Tak van sport	Natuurgras	Kunstgras/ Smashcourt	Gravel
R.K. VV Brabantia	VOETBAL	5	1	
VV WODAN	VOETBAL	7,5	1	
Voetbalvereniging Acht	VOETBAL	2	1	
Sportvereniging Unitas '59	VOETBAL	7	1	
vv Nieuw Woensel	VOETBAL	3		
Sportvereniging Woenselse Boys	VOETBAL	6		
Christelijke Voetbalvereniging 'Rust Roest'	VOETBAL			
Sportvereniging Tivoli	VOETBAL	3		
Roosten Plein Club (R.P.C.)	VOETBAL	11	1	
FC Eindhoven	VOETBAL			
Eindhoven AV	VOETBAL			
Sportvereniging Ligato Eindhoven West (LEW)	VOETBAL	3		
Voetbalvereniging Gestel	VOETBAL	4		
Voetbalvereniging D.B.S. (Door Broederschap Sterk)	VOETBAL	4,5	1	
PSV Eindhoven	VOETBAL	8	1	
Rooms Katholieke Voetbalvereniging 'Tongelre'	VOETBAL	2	1	
THES	TENNIS		4	5
Eindhovense Studenten Tennisvereniging 'Fellenoord'	TENNIS		11	
Tennisvereniging Gennep Parken	TENNIS		4	2
Tennisvereniging 'Prinsejagt'	TENNIS		15	
Tennisvereniging Tegenbosch	TENNIS		12	
Eindhovense Lawn Tennis-Vereniging	TENNIS		4	7
Tennisvereniging De Doornakkers	TENNIS		7	
TV Bokt	TENNIS		16	
Tennisclub Engelsbergen	TENNIS		4	
Eindhovense Tennisvereniging 'Volley'	TENNIS		9	3
Tennisvereniging Meerhoven	TENNIS		8	
H.C. Eindhoven	HOCKEY		5	
Eindhovense Mixed Hockey Club	HOCKEY		7	
Mixed Hockey-Club Oranje Zwart	HOCKEY			
Korfbalvereniging Rust Roets	KORFBAL		1	

Korfbalvereniging DSC	KORFBAL		3	
Korfbalvereniging P.S.V. (P.S.V. Korfbal)	KORFBAL		2	
Eindhovense Studenten Korfbalver. Attila/Euflex	KORFBAL		1	

Geldrop-Mierlo

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		Gravel
		Natuurgras	Smashcourt	
RKSV Braakhuizen	VOETBAL	3	1	
Voetbalvereniging Geldrop/Houtabouw	VOETBAL	4	1	
Voetbalvereniging Mifano	VOETBAL	5,5		
T.C. de Helze	TENNIS		12	
G.L.T.V. de Mast	TENNIS		12	
Mierlose Tennisvereniging	TENNIS		10	
Hockey Geldrop	HOCKEY		3	
Hockeyclub Mierlo	HOCKEY		2	
Mikado	KORFBAL	1		

Heeze-Leende

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		Gravel
		Natuurgras	Smashcourt	
R.K. Sportvereniging Heeze	VOETBAL	5		
Sportvereniging D.O.S.L. (Door Oefening Sterk Leende)	VOETBAL	5,5		
RKSV Sterksel	VOETBAL	2		
TV HEEZE	TENNIS		12	
Tennisclub Leende	TENNIS		6	
TV Heerlijkheid	TENNIS	Onbekend	Onbekend	Onbekend
Hockey Heeze	HOCKEY		2	
Korfbalvereniging Eymerick	KORFBAL	1		

Helmond

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		Gravel
		Natuurgras	Smashcourt	
Sportclub Oranje-Zwart Helmond	VOETBAL	10,5	1	
Rooms Katholieke Sportvereniging Mulo	VOETBAL			
Sportclub Helmondia	VOETBAL			
RKPVV	VOETBAL	3		
Voetbalvereniging Bruheze	VOETBAL	4		
HVV Helmond	VOETBAL	4		
Sport Vereniging Brandevoort	VOETBAL	2		
RKSV Mierlo Hout	VOETBAL	4		
Sportvereniging Stiphout-Vooruit	VOETBAL	2	1,5	
Voetbalvereniging Dijkse Boys	VOETBAL	2		
Sportvereniging Rood-Wit '62	VOETBAL	5		
Lawntennisvereniging 'D.W.Z.'	TENNIS			2
H.T.V. (Helmondse Tennis Vereniging)	TENNIS		6	
't Trambaantje	TENNIS		6	
Tennisvereniging 'Carolus'	TENNIS		8	
Tennisvereniging 'Shaile'	TENNIS			10
Tennisclub de Horst	TENNIS			3
't Lobke	TENNIS		5	
Tennis Vereniging Dierdonk	TENNIS		4	
Hockey Club Helmond	HOCKEY		4	
OEC	KORFBAL	1		

Hilvarenbeek

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		Gravel
		Natuurgras	Smashcourt	
Sportvereniging Tuldania	VOETBAL	2		
Sportvereniging Rkdsv	VOETBAL	5		
Sportvereniging Hilvaria	VOETBAL	4		
Sportvereniging Samenspel Overwint Steeds (Svsos)	VOETBAL	3		
EDN'56	VOETBAL	3		
D.T.V. 'Zandligt'	TENNIS		6	
HTC De Ypelaer	TENNIS		10	

TC Hiltten	TENNIS			3
Hockeyclub Hilvarenbeek	HOCKEY		1	
Dameskorfbalvereniging Tuldania	KORFBAL	1		
DSV	KORFBAL	1		
EDN'56	KORFBAL	1		

Laarbeek

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		Gravel
		Natuurgras	Smashcourt	
Voetbalvereniging A.S.V. '33	VOETBAL	3		
Rooms Katholieke Voetbalvereniging ELI	VOETBAL	5,5		
Rooms Katholieke Voetbalvereniging Nederwetten	VOETBAL	2		
R.K. Voetbalvereniging 'Mariahout'	VOETBAL	5		
r.k.s.v. Sparta '25	VOETBAL	6		
De Raam	TENNIS		4	
LTV de Hut	TENNIS		5	
Tennisvereniging 't Slotje	TENNIS		8	
Flamingo's	KORFBAL	1		

Nuenen

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		Gravel
		Natuurgras	Smashcourt	
Rooms Katholieke Sport Vereniging Nuenen	VOETBAL	3	2	
Voetbalvereniging E.M.K.	VOETBAL	4		
Rooms Katholieke Gerwense Sport Vereniging 'R.K.G.S.V.'	VOETBAL	3		
Tennisvereniging De Lissevoort	TENNIS		16	
Tennisvereniging Wettenseind	TENNIS		11	
Tennisvereniging Nederwetten	TENNIS		3	
Tennisvereniging 'De Goudhoek'	TENNIS		4	
H.C. Nuenen	HOCKEY		3	
Nuenense Korfbal Vereniging (N.K.V.)	KORFBAL	1		

Oirschot

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		Gravel
		Natuurgras	Smashcourt	
Voetbalvereniging Beerse Boys	VOETBAL	4	1	
VV Oirschot Vooruit	VOETBAL	5		
VV Spoordonkse Boys	VOETBAL	4		
Voetbalvereniging De Bocht '80	VOETBAL	2		
Tennis-Club Oirschot 'T.C.O.'	TENNIS		8	4
Tennisvereniging Fidote	TENNIS		6	
TECO	TENNIS		5	
H.C. Oirschot	HOCKEY		2	
Korfbalvereniging Spoordonkse Girls	KORFBAL	1		

Oisterwijk

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		Gravel
		Natuurgras	Smashcourt	
Rooms Katholieke Sportvereniging Oisterwijk	VOETBAL			
Sportvereniging Nevelo	VOETBAL	8		
R.K. Sportvereniging 'Nemelaer'	VOETBAL	4		
Rooms Katholieke Sportvereniging Taxandria	VOETBAL	3		
S.V. Audacia	VOETBAL	4		
Tennis Club 'Sla Raak' Oisterwyk	TENNIS		10	
Moergestelse Tennisvereniging 'Stokeind'	TENNIS		5	
Mixed Hockey Club 'Hoco'	HOCKEY		3	

Reusel-De Mierden

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		Gravel
		Natuurgras	Smashcourt	
R.K. VV Reusel Sport '	VOETBAL	8		
SDO'39	VOETBAL	3		
HMVV	VOETBAL	2,5		
VV Hulsel	VOETBAL	2		
Tennisclub Twisselt	TENNIS		4	
L.T.C. de Kemphanen	TENNIS		6	
Korfbal Vereniging Rosolo	KORFBAL	1		
SDO'99	KORFBAL	1		
DDW	KORFBAL	1		

Son en Breugel

Sportvereniging	Tak van sport	Kunstgras/		Gravel
		Natuurgras	Smashcourt	
R.K. Voetbal Vereniging Son en Breugel Combinatie	VOETBAL	5,5		
Tennisvereniging Son en Breugel	TENNIS		9	
Tennisvereniging 'HTC Son 2000'	TENNIS		10	
TV Pieter Brueghel	TENNIS		7	
Hockeyvereniging HTC Son	HOCKEY		2	
Dameskorfbalvereniging 'De Corridor'	KORFBAL	1		

St. Oedenrode

Sportvereniging	Tak van sport	Natuurgras	Kunstgras/ Smashcourt	Gravel
Rooms Katholieke Sportvereniging Rhode	VOETBAL	6		
R.K. Voetbalvereniging Nijnsel	VOETBAL	3		
R.K. VV Ollandia	VOETBAL	2		
R.K. VV Boskant	VOETBAL	3		
Tennisvereniging 'De Kienehoef'	TENNIS		16	
Tennisvereniging Nijnsel	TENNIS		2	
Tennis Vereniging Boskant	TENNIS		3	
Mixed Hockey Club Sint-Oedenrode	HOCKEY		2	
Korfbalvereniging Boskant	KORFBAL	1		
Concordia	KORFBAL	1		
Odisco	KORFBAL	1		
Korfbalvereniging 'Nynsel'	KORFBAL	1		

Valkenswaard

Sportvereniging	Tak van sport	Natuurgras	Kunstgras/ Smashcourt	Gravel
R.K. Voetbal Vereniging Dommelen	VOETBAL	5		
Sportvereniging Valkenswaard	VOETBAL	7		
Voetbalvereniging 'De Valk'	VOETBAL	6		
Voetbalvereniging Borkel en Schaft (B.E.S.)	VOETBAL	4		
Lawn Tennis Vereniging (L.T.V.) 'Dommelen'	TENNIS		7	
Tennis Club Valkenswaard	TENNIS		14	
Valkenswaardse Lawn Tennisclub 'Falcons'	TENNIS			
Tennisvereniging Ginneve	TENNIS			
Hockeyvereniging 'Hockey Ons Devies', (H.O.D.)	HOCKEY		3	
KV Omhoog	KORFBAL	1		

Veldhoven

Sportvereniging	Tak van sport	Natuurgras	Kunstgras/ Smashcourt	Gravel
Sportvereniging Rood-Wit Veldhoven (S.V. Roodwit.V.)	VOETBAL	3	1	
S.V. Marvilde	VOETBAL	2	1	
Rooms Katholieke Voetbal Vereniging Oerle	VOETBAL	5	1	
UNA	VOETBAL	3	1	
Tennis Club Metz Point	TENNIS		8	
Veldhovense Lawn Tennis Club V.L.T.C.	TENNIS		10	
Tennisvereniging De Hogt	TENNIS			10
De Korrel	TENNIS		10	
Veldhovense Mixed Hockey-Club Basko	HOCKEY		3	
Dameskorfbalvereniging BIO	KORFBAL	2		
SDO	KORFBAL	2	1	

Waalre

Sportvereniging	Tak van sport	Natuurgras	Kunstgras/ Smashcourt	Gravel
R.K. VV 'Waalre'	VOETBAL	4		
Voetbalver. 'Door Vriendschap Saamgebracht' D.V.S.	VOETBAL	4,5		
Waalrese Lawn Tennis Vereniging	TENNIS		8	
Lawn Tennisvereniging Eeckenrode	TENNIS		8	6
Mixed Hockey Vereniging 'Door Vriendschap Sterk'	HOCKEY	1	1	